

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp.....	1
II.	Zadania Ośrodka.....	2
III.	Struktura organizacyjna OPS.....	4
	1. <i>Komórki organizacyjne OPS</i>	5
	2. <i>Stan zatrudnienia pracowników.....</i>	7
IV.	Plan i wykonanie budżetu	8
V.	Świadczenia pomocy społecznej.....	14
	1. <i>Struktura świadczeniobiorców.....</i>	16
	2. <i>Osoby i rodziny objęte pomocą</i>	17
	3. <i>Powody udzielania pomocy.....</i>	18
	4. <i>Pomoc pozamaterialna.....</i>	20
	- <i>praca socjalna.....</i>	20
	- <i>realizacja programu CAL.....</i>	30
	- <i>działalność wolontariatu.....</i>	31
	- <i>pomoc osobom bezdomnym.....</i>	34
	5. <i>Dział Pomocy Specjalistycznej.....</i>	36
VI.	Pomoc usługowa	40
	1. <i>Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.....</i>	40
	2. <i>Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi</i>	42
VII.	Świadczenia rodzinne.....	44
VIII.	Działania związane z realizacją Lokalnego Programu Profilaktyki Uzależnień dla Dzielnicy Targówek.....	46
IX.	Działalność ośrodków wsparcia.....	55
	1. <i>ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi.....</i>	55
	2. <i>ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.....</i>	57
	3. <i>Dom Dziennego Pobytu.....</i>	59
X.	Działalność Klubu Pracy.....	60
XI.	Pozostała działalność.....	64

I. WSTĘP

Pomoc społeczna jest ogniwem w polityce socjalnej państwa, powołanym do udzielania pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zasady oraz zakres pomocy określa ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, która jest trzecim aktem prawnym w historii polskiego ustawodawstwa w kwestii zabezpieczenia społecznego. Zastąpiła ona ustawę z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej, przedtem obowiązywała ustawa z 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej.

Zgodnie z zapisem ustawowym zadania z zakresu pomocy społecznej realizują ośrodki pomocy społecznej.

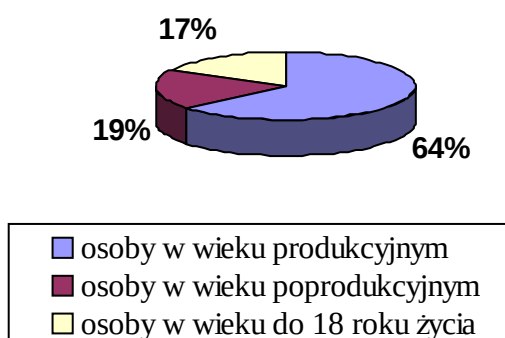
1. W 2007 roku w Dzielnicy Targówek zameldowanych na pobyt stały było

119 575 osób, w tym:

- 64 406 kobiet
- 55 169 mężczyzn

2. Struktura demograficzna mieszkańców Dzielnicy:

- 76 757 osób w wieku produkcyjnym, w tym:
 - 39 055 kobiet,
 - 37 702 mężczyzn
- 22 649 osób w wieku poprodukcyjnym, w tym:
 - 15 481 kobiet,
 - 7 168 mężczyzn
- 20 169 mieszkańców to osoby w wieku do 18 roku życia.

II. ZADANIA OŚRODKA

Ośrodek Pomocy Społecznej działa na podstawie Statutu nadanego Uchwałą Nr XLVII/1199/2005 Rady m. st. Warszawy z dnia 11 kwietnia 2005 r. na podstawie art.18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) oraz art. 17 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 Nr 64, poz. 595 ze zmianami).

Ośrodek realizuje zadania określone w:

- Ustawie z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 Nr 64 poz. 593 ze zmianami),
- Ustawie z dnia 29 grudnia 2005 o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005 Nr 267 poz. 2259),
- Ustawie z 28 listopada 2003 o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2006 Nr 139 poz. 992 ze zmianami),
- Ustawie z 22 kwietnia 2005 o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 Nr 86 poz. 732 ze zmianami),
- Ustawie z 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2002 Nr 147 poz. 1231 ze zmianami) oraz innych ustawach w zakresie niezbędnym do realizacji zadań.

Istotą działań Ośrodka jako instytucji polityki społecznej państwa jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Przez własne środki, możliwości i uprawnienia należy rozumieć nie tylko sytuację materialną, ale także właściwości psychofizyczne, kwalifikacje zawodowe, aktywność w rozwiązywaniu własnych i rodzinnych problemów oraz gotowość współdziałania w tym celu z innymi. Szczególnie istotnym jest właśnie aktywny współdział osób ubiegających się o pomoc, chęć współdziałania oraz właściwe i pełne wykorzystanie własnych środków, możliwości i uprawnień.

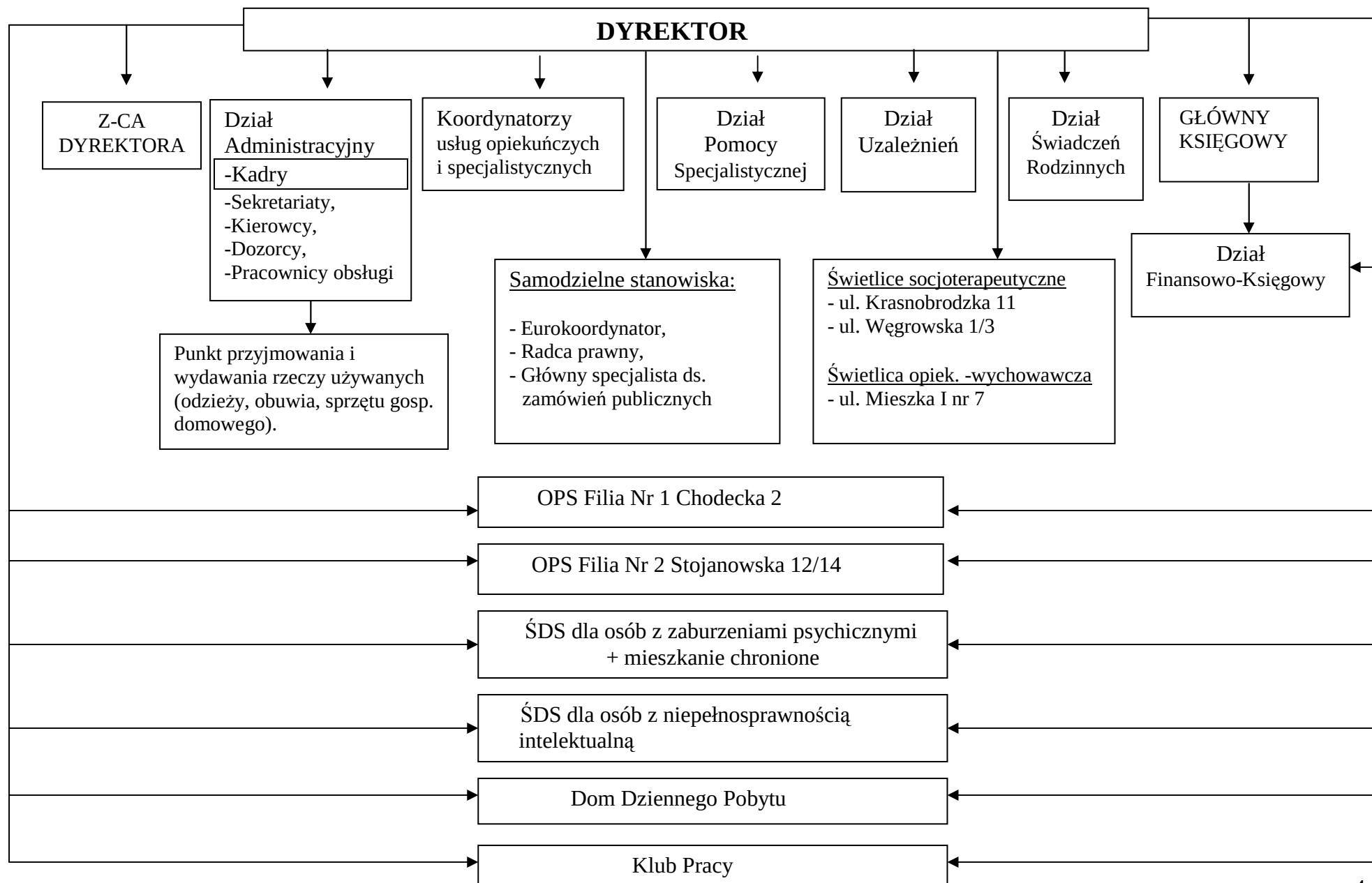
Zasadniczym celem działalności Ośrodka jest:

- doprowadzenie osoby i rodziny otrzymującej pomoc społeczną do życiowego usamodzielniania,
- integrowanie ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- udzielanie pomocy finansowej osobom pozbawionym dochodów lub o niskich dochodach,
- udzielanie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznych, w tym przemocą w rodzinie,
- zdiagnozowanie sytuacji potrzebujących osób i opracowanie optymalnego planu pomocy
- zapewnienie poradnictwa specjalistycznego,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury socjalnej,
- łagodzenie skutków zmian społecznych w szczególności bezrobocia,
- świadczenie pomocy w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych osobom chorym, starszym, niepełnosprawnym,
- zorganizowanie spędzenia wolnego czasu,
- pomoc w formie gorącego posiłku dzieciom oraz osobom dorosłym,
- zorganizowanie wolnego czasu, zapewnienie opieki, posiłku, pomocy w odrabianiu lekcji dzieciom z grupy ryzyka,
- zapewnienie pomocy socjoterapeutycznej dla dzieci,
- udzielanie porad, konsultacji i interwencja w przypadkach przemocy domowej,
- opracowywanie i realizacja lokalnych programów z zakresu pomocy społecznej w celu zminimalizowania występujących problemów.

Istotnym działaniem pomocy społecznej jest również zapobieganie powstawaniu marginalizacji osób i rodzin. Profilaktyka należy do najtrudniejszych zadań pomocy społecznej, bowiem wymaga większego profesjonalizmu pracowników socjalnych, współdziałania instytucji pomocy społecznej z innymi podmiotami np. szkołą, policją oraz poszukiwania odpowiedzi na pytanie, kiedy osoba lub rodzina zrobiła pierwszy krok, który doprowadził ją do trudnej sytuacji.

Równolegle, z szeroko rozumianą pracą socjalną świadczona jest pomoc finansowa. Okoliczności, w których udziela się pomocy decydują o jej rodzaju (np. zasiłek stały, gorący posiłek, schronienie), formie (pieniężnej lub rzeczowej) i rozmiarze świadczenia (np. wysokość zasiłku celowego). Przyznanie świadczenia ma za zadanie umacnianie rodziny, tj. m.in. poprawę jej sytuacji, co może skutkować polepszeniem wzajemnych relacji między najbliższymi.

III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Komórki organizacyjne Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej Filia nr 1 ul. Chodecka 2, tel. (22) 674 20 14 (dla mieszkańców Bródna)	Filie Ośrodka - rozpoznawanie, ocena i analiza potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, wydawanie decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, świadczenie pracy socjalnej.
Ośrodek Pomocy Społecznej Filia nr 2 ul. Stojanowska 12/14, tel. (22) 679 51 57 (dla mieszkańców Targówka Mieszkaniowego, Targówka Fabrycznego i Zacisza)	
Dom Dziennego Pobytu ul. Chodecka 2, tel. (22) 675 86 10	Zorganizowana forma spędzania wolnego czasu dla ludzi starszych, emerytów i rencistów. Prowadzenie stołówki dla uczestników Domu.
Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi ul. Św. Wincentego 85, tel. (22) 614 21 33	Zapewnienie oparcia społecznego oraz zintegrowanie ze środowiskiem lokalnym osób, które z powodu choroby psychicznej mają trudności w codziennym życiu. Całodobowy Środowiskowy Dom Samopomocy - (mieszkanie chronione) dla osób, które nie mogą mieszkać samodzielnie. Jest integralną częścią ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
Całodobowy Środowiskowy Dom Samopomocy – (mieszkanie chronione)	
Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z upośledzeniem umysłowym ul. Suwalska 11, tel. (22) 814 16 79	Rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Zapobieganie bierności i izolacji społecznej.
Świetlica opiekuńczo wychowawcza ul. Mieszka I nr 7, tel. (22) 679 03 43	Zagospodarowanie czasu wolnego, promowanie zdrowego stylu życia, zapewnienie opieki, posiłku i pomoc w odrabianiu lekcji.
Świetlica socjoterapeutyczna ul. Węgrowa 1/3, tel. (22) 679 60 30	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży. Zagospodarowanie czasu wolnego, zapewnienie posiłku i pomocy socjoterapeutycznej dla dzieci .
Świetlica socjoterapeutyczna ul. Krasnobrodzka 11, tel. (22) 498 60 01	
Klub Pracy ul. Wincentego 85, tel. (22) 674 68 80	Wspieranie wszelkich form aktywności własnej osób bezrobotnych, pomoc w poruszaniu się po rynku pracy.
Dział Pomocy Specjalistycznej ul. Chodecka 2, tel. (22) 675 28 10	Specjalistyczna diagnoza środowisk rodzinnych, poradnictwo specjalistyczne, współpraca z organizacjami pozarządowymi.
Dział Świadczeń Rodzinnych ul. Chodecka 2, tel. (22) 674 12 14	Przyjmowanie wniosków i wypłacanie zasiłków rodzinnych z dodatkami do zasiłków, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczenia pielęgnacyjnego oraz zaliczki alimentacyjnej. Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

Dział Finansowo-Księgowy ul. Chodecka 2, tel. (22) 675 28 10	→ Prowadzenie gospodarki finansowej Ośrodka, planowanie, sprawozdawczość, opracowywanie planów finansowych, analizy ekonomiczne.
Dział Administracyjny ul. Chodecka 2, tel. (22) 675 86 10	→ Prowadzenie spraw kadrowych, spraw związanych z BHP i przeciwpożarowych oraz ubezpieczeniem mienia Ośrodka, zaopatrzenie w art. Biurowe.
Dział ds. Uzależnień ul. Chodecka 2, tel. (22) 675 86 10	→ Obsługa Dzielnicego Zesp. Realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązyw. Problemów Alkoholowych, opracowywanie programów i realizacja zadań w zakresie profilaktyki i prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych.
Usługi opiekuńcze ul. Chodecka 2, tel. (22) 675 86 10	→ Pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych przede wszystkim dla osób samotnych, które ze względu na stan zdrowia wymagają pomocy osób innych. Pomoc świadczona w miejscu ich zamieszkania.
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi ul. Chodecka 2, tel. (22) 675 86 10	→ Pomoc świadczona jest dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dostosowana do indywidualnych potrzeb wynikających z rodzaju niepełności.
Samodzielne stanowiska: - Radca prawny, - Eurokoordynator, - Gł. specjalista ds. zamówień publicznych ul. Chodecka 2, tel. (22) 675 68 10	→ -Radca prawny: sporządzanie opinii prawnych, opiniowanie umów, opinii, decyzji adm. Poradnictwo dla klientów -Eurokoordynator: opracowywanie wniosków o dotacje na projekty finansowane z Fund. Europejskiego -Gł. specjalista ds. zamówień publicznych: prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.
Punkt przyjmowania i wydawania rzeczy używanych (odzieży, obuwi i sprzętu gospodarstwa domowego) ul. Chodecka 2, tel. (22) 675 28 10	→ Przyjmowanie sprzętu, mebli, odzieży tj. rzeczy używanych i przekazywanie ich osobom korzystającym z pomocy OPS.
Punkt Informacyjno - Konsultacyjny ds. przeciwdziałania alkoholizmowi ul. Chodecka 2 tel. (22) 675 33 89	→ Zadaniem Punktu jest zwiększenie dostępności dla mieszkańców Dzielnicy do informacji na temat uzależnienia od alkoholu, motywowanie do podjęcia leczenia i pomoc rodzinom z problemem alkoholowym.
Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem uzależnienia ul. Stojanowska 12/14 tel. (22) 678 73 83	→ Porada, konsultacja i interwencja w przypadkach przemocy domowej. Ścisła współpraca z policją, prokuraturą i sądem w sprawach związanych z przemocą w rodzinie.

2. Stan zatrudnienia pracowników na dzień 31.12. 2007

STANOWISKO	Ilość osób zatrudnionych	ETATY
Dyrektor	1	1
Zastępca Dyrektora	1	1
Główny Księgowy	1	1
Kierownik Filii	2	2
Kierownik Działu	6	6
Kierownik świetl. socjoterapeut. (p.o.)	2	1½
Kierownik Ośrodka Wsparcia	2	2
Lider Klubu Pracy	1	1
Radca prawny	2	1
Starszy specjalista pracy socjalnej – Koordynator	4	4
Starszy specjalista pracy socjalnej	8	8
Specjalista pracy socjalnej	4	4
Starszy pracownik socjalny	14	14
Pracownik socjalny	11	11
Pedagog	2	1½
Psycholog	4	3
Specjalista ds. usług opiekuńczych	3	3
Specjalista ds. usług specjalistycznych dla osób chorych psychicznie	1	1
Pracownicy Działu Księgowości	5	5½
Eurokoordynator	1	½
Gł. specj. ds. zamówień publicznych	1	1
Instruktor terapii zajęciowej, Instruktor ds. kulturalno-oświatowych	13	9
Starszy opiekun, opiekun	2	1½
Wychowawca w świetl. socjoterapeut.	10	4½
Specjalista ds. św. rodzinnych	5	5
Starszy inspektor, inspektor,	12	10½
Kierowcy, sprzątaczk, dozorcy, pracownicy obsługi	12	11½
RAZEM	130	115

IV. PLAN I WYKONANIE BUDŻETU

na dzień 31.12.2007

Wydatki ogółem

Dział	Rozdział	§	Plan wydatków na 2007 rok	Wydatki 31-12-07	Procent
1	2	3	5	6	7
851			936 772	933 068,76	99,60%
	85154		922 594	918 894,18	99,60%
		4010	264 587	264 587,00	100,00%
		4040	18 027	18 026,41	100,00%
		4110	56 110	55 615,60	99,12%
		4120	7 890	7 812,90	99,02%
		4140	2 820	2 819,75	99,99%
		4170	207 000	207 000,00	100,00%
		4210	60 968	60 956,37	99,98%
		4220	34 000	33 915,62	99,75%
		4260	8 200	7 120,79	86,84%
		4270	700	290,36	41,48%
		4280	650	497,50	76,54%
		4300	229 110	229 039,97	99,97%
		4350	2 000	1 673,23	83,66%
		4370	10 500	10 500,00	100,00%
		4410	800	644,95	80,62%
		4430	2 000	1 900,00	95,00%
		4440	4 832	4 832,00	100,00%
		4510	100	100,00	100,00%
		4700	8 600	7 871,12	91,52%
		4740	800	799,10	99,89%
		4750	2 900	2 891,51	99,71%
	85195		14 178	14 174,58	99,98%
		4010	11 823	11 823,00	100,00%
		4110	2 064	2 061,97	99,90%
		4120	291	289,61	99,52%
852			26 821 950	26 711 143,81	99,59%
	85203		914 084	910 750,04	99,64%
		3020	1 100	1 070,00	97,27%
		4010	605 487	605 486,70	100,00%
		4040	47 354	47 352,64	100,00%
		4110	107 600	107 252,12	99,68%
		4120	15 129	15 066,54	99,59%
		4140	4 770	4 730,38	99,17%
		4170	0	0,00	
		4210	32 121	32 003,45	99,63%
		4260	19 550	19 059,74	97,49%
		4270	3 690	3 518,14	95,34%
		4280	1 100	1 029,50	93,59%
		4300	45 591	44 630,59	97,89%
		4350	2 650	2 120,14	80,01%
		4370	5 200	4 999,91	96,15%
		4410	0	0,00	
		4430	3 400	3 305,00	97,21%
		4440	15 292	15 292,00	100,00%
		4700	2 030	1 980,00	97,54%
		4740	1 000	999,19	99,92%
		4750	1 020	854,00	83,73%
	85212		12 797 407	12 768 919,07	99,78%
		3110	12 330 097	12 307 611,84	99,82%
		4010	267 129	267 129,00	100,00%
		4040	20 071	20 070,41	100,00%
		4110	50 908	49 595,83	97,42%
		4120	8 381	6 967,07	83,13%
		4140	1 342	1 309,26	97,56%
		4210	1 700	1 660,83	97,70%
		4260	5 949	5 949,00	100,00%
		4270	440	439,20	99,82%
		4280	429	428,51	99,89%
		4300	93 242	91 997,42	98,67%

		4370	4 300	4 234,39	98,47%
		4430	4 000	2 135,00	53,38%
		4440	4 828	4 828,00	100,00%
		4610	50	32,74	65,48%
		4700	716	715,56	99,94%
		4740	1 020	1 010,61	99,08%
		4750	2 805	2 804,40	99,98%
	85213		218 750	217 548,50	99,45%
		4130	218 750	217 548,50	99,45%
	85214		6 257 800	6 230 693,89	99,57%
		3110	6 202 800	6 185 590,14	99,72%
		4300	55 000	45 103,75	82,01%
	85219		5 463 719	5 456 600,80	99,87%
		3020	21 000	20 488,24	97,56%
		4010	3 817 939	3 817 939,00	100,00%
		4040	266 724	266 723,31	100,00%
		4110	653 200	653 200,00	100,00%
		4120	97 440	97 440,00	100,00%
		4140	19 500	18 713,45	95,97%
		4170	52 400	52 400,00	100,00%
		4210	46 080	45 597,75	98,95%
		4260	44 755	44 755,00	100,00%
		4270	69 400	69 400,00	100,00%
		4280	3 100	2 902,03	93,61%
		4300	186 210	185 228,62	99,47%
		4350	5 000	4 639,62	92,79%
		4360	1 730	1 642,11	94,92%
		4370	56 500	53 404,09	94,52%
		4410	13 750	13 392,56	97,40%
		4430	13 500	13 319,00	98,66%
		4440	67 731	67 731,00	100,00%
		4510	300	300,00	100,00%
		4610	100	100,00	100,00%
		4700	14 660	14 589,64	99,52%
		4740	8 700	8 697,86	99,98%
		4750	4 000	3 997,52	99,94%
	85228		867 000	823 441,51	94,98%
		4300	867 000	823 441,51	94,98%
	85295		303 190	303 190,00	100,00%
		3110	303 190	303 190,00	100,00%
853			831 356	806 318,50	96,99%
	85395		831 356	806 318,50	96,99%
		3020	120	120,00	100,00%
		3118	15 990	14 586,68	91,22%
		3119	6 396	6 093,72	95,27%
		4010	120 894	120 894,00	100,00%
		4018	39 162	38 626,97	98,63%
		4019	57 022	57 004,25	99,97%
		4040	10 125	10 124,92	100,00%
		4110	26 349	26 333,33	99,94%
		4118	12 237	11 286,23	92,23%
		4119	13 287	12 186,78	91,72%
		4120	3 702	3 699,46	99,93%
		4128	1 089	1 003,00	92,10%
		4129	1 406	1 336,92	95,09%
		4140	760	696,16	91,60%
		4170	8 160	8 160,00	100,00%
		4178	60 054	59 380,46	98,88%
		4179	8 840	8 840,00	100,00%
		4210	7 950	7 905,04	99,43%
		4218	44 144	43 611,02	98,79%
		4219	912	479,40	52,57%
		4228	1 122	1 121,59	99,96%
		4229	841	841,00	100,00%
		4260	2 200	1 558,34	70,83%
		4268	513	34,16	6,66%
		4269	307	25,40	8,27%
		4270	2 500	2 108,16	84,33%
		4278	450	350,00	77,78%
		4279	50	0,00	0,00%
		4280	0	0,00	
		4300	9 997	9 993,63	99,97%
		4308	115 316	107 095,02	92,87%
		4309	11 702	10 623,84	90,79%
		4350	1 100	912,12	82,92%

		4358	556	556,00	100,00%
		4359	334	333,60	99,88%
		4370	12 653	12 471,23	98,56%
		4378	3 152	1 893,89	60,09%
		4379	1 111	646,05	58,15%
		4430	900	874,00	97,11%
		4438	1 435	1 411,00	98,33%
		4440	2 400	2 400,00	100,00%
		4538	8 641	4 562,68	52,80%
		4539	17 599	17 289,14	98,24%
		4700	2 200	1 535,56	69,80%
		4708	179 949	179 949,00	100,00%
		4709	5 151	5 151,00	100,00%
		4740	2 020	2 020,00	100,00%
		4748	1 254	1 253,60	99,97%
		4749	90	10,00	11,11%
		4750	1 700	1 416,65	83,33%
		4758	4 707	4 706,94	100,00%
		4759	807	806,56	99,95%
	Ogółem:		28 590 078	28 450 531,07	99,51%

Zadania własne

Dział	Rozdział	§	Plan wydatków na 2007 rok	Wydatki 31-12-07	Procent
1	2	3	5	6	7
851			922 594	918 894,18	99,60%
	85154		922 594	918 894,18	99,60%
		4010	264 587	264 587,00	100,00%
		4040	18 027	18 026,41	100,00%
		4110	56 110	55 615,60	99,12%
		4120	7 890	7 812,90	99,02%
		4140	2 820	2 819,75	99,99%
		4170	207 000	207 000,00	100,00%
		4210	60 968	60 956,37	99,98%
		4220	34 000	33 915,62	99,75%
		4260	8 200	7 120,79	86,84%
		4270	700	290,36	41,48%
		4280	650	497,50	76,54%
		4300	229 110	229 039,97	99,97%
		4350	2 000	1 673,23	83,66%
		4370	10 500	10 500,00	100,00%
		4410	800	644,95	80,62%
		4430	2 000	1 900,00	95,00%
		4440	4 832	4 832,00	100,00%
		4510	100	100,00	100,00%
		4700	8 600	7 871,12	91,52%
		4740	800	799,10	99,89%
		4750	2 900	2 891,51	99,71%
852			10 678 800	10 607 827,37	99,34%
	85203		188 084	187 451,88	99,66%
		3020	500	500,00	100,00%
		4010	126 100	126 099,70	100,00%
		4040	12 641	12 640,22	99,99%
		4110	18 600	18 402,68	98,94%
		4120	2 619	2 585,21	98,71%
		4140	790	758,68	96,04%
		4170	0	0,00	
		4210	3 159	3 151,92	99,78%
		4260	14 150	14 150,00	100,00%
		4270	1 970	1 968,88	99,94%
		4280	380	379,00	99,74%
		4300	2 411	2 101,59	87,17%
		4350	500	500,00	100,00%
		4370	500	500,00	100,00%
		4440	2 414	2 414,00	100,00%
		4700	850	800,00	94,12%
		4740	500	500,00	100,00%
	85212		97 407	93 708,85	96,20%
		4010	25 000	25 000,00	100,00%
		4110	18 056	16 743,83	92,73%
		4120	2 281	1 444,87	63,34%

		4140	360	360,00	100,00%
		4260	599	599,00	100,00%
		4280	169	168,80	99,88%
		4300	47 742	47 192,35	98,85%
		4370	1 200	1 200,00	100,00%
		4430	2 000	1 000,00	50,00%
	85214		3 996 400	3 978 354,34	99,54%
		3110	3 941 400	3 933 250,59	99,79%
		4300	55 000	45 103,75	82,01%
	85219		5 463 719	5 456 600,80	99,87%
		3020	21 000	20 488,24	97,56%
		4010	3 817 939	3 817 939,00	100,00%
		4040	266 724	266 723,31	100,00%
		4110	653 200	653 200,00	100,00%
		4120	97 440	97 440,00	100,00%
		4140	19 500	18 713,45	95,97%
		4170	52 400	52 400,00	100,00%
		4210	46 080	45 597,75	98,95%
		4260	44 755	44 755,00	100,00%
		4270	69 400	69 400,00	100,00%
		4280	3 100	2 902,03	93,61%
		4300	186 210	185 228,62	99,47%
		4350	5 000	4 639,62	92,79%
		4360	1 730	1 642,11	94,92%
		4370	56 500	53 404,09	94,52%
		4410	13 750	13 392,56	97,40%
		4430	13 500	13 319,00	98,66%
		4440	67 731	67 731,00	100,00%
		4510	300	300,00	100,00%
		4610	100	100,00	100,00%
		4700	14 660	14 589,64	99,52%
		4740	8 700	8 697,86	99,98%
		4750	4 000	3 997,52	99,94%
	85228		630 000	588 521,50	93,42%
		4300	630 000	588 521,50	93,42%
	85295		303 190	303 190,00	100,00%
		3110	303 190	303 190,00	100,00%
853			831 356	806 318,50	96,99%
	85395		831 356	806 318,50	96,99%
		3020	120	120,00	100,00%
		3118	15 990	14 586,68	91,22%
		3119	6 396	6 093,72	95,27%
		4010	120 894	120 894,00	100,00%
		4018	39 162	38 626,97	98,63%
		4019	57 022	57 004,25	99,97%
		4040	10 125	10 124,92	100,00%
		4110	26 349	26 333,33	99,94%
		4118	12 237	11 286,23	92,23%
		4119	13 287	12 186,78	91,72%
		4120	3 702	3 699,46	99,93%
		4128	1 089	1 003,00	92,10%
		4129	1 406	1 336,92	95,09%
		4140	760	696,16	91,60%
		4170	8 160	8 160,00	100,00%
		4178	60 054	59 380,46	98,88%
		4179	8 840	8 840,00	100,00%
		4210	7 950	7 905,04	99,43%
		4218	44 144	43 611,02	98,79%
		4219	912	479,40	52,57%
		4228	1 122	1 121,59	99,96%
		4229	841	841,00	100,00%
		4260	2 200	1 558,34	70,83%
		4268	513	34,16	6,66%
		4269	307	25,40	8,27%
		4270	2 500	2 108,16	84,33%
		4278	450	350,00	77,78%
		4279	50	0,00	0,00%
		4280	0	0,00	
		4300	9 997	9 993,63	99,97%
		4308	115 316	107 095,02	92,87%
		4309	11 702	10 623,84	90,79%
		4350	1 100	912,12	82,92%
		4358	556	556,00	100,00%
		4359	334	333,60	99,88%
		4370	12 653	12 471,23	98,56%

		4378	3 152	1 893,89	60,09%
		4379	1 111	646,05	58,15%
		4430	900	874,00	97,11%
		4438	1 435	1 411,00	98,33%
		4440	2 400	2 400,00	100,00%
		4538	8 641	4 562,68	52,80%
		4539	17 599	17 289,14	98,24%
		4700	2 200	1 535,56	69,80%
		4708	179 949	179 949,00	100,00%
		4709	5 151	5 151,00	100,00%
		4740	2 020	2 020,00	100,00%
		4748	1 254	1 253,60	99,97%
		4749	90	10,00	11,11%
		4750	1 700	1 416,65	83,33%
		4758	4 707	4 706,94	100,00%
		4759	807	806,56	99,95%
	Ogółem:		12 432 750	12 333 040,05	99,20%

Zadania zlecone

Dział	Rozdział	§	Plan wydatków na 2007 rok	Wydatki 31-12-07	Procent
1	2	3	5	6	7
851			14 178	14 174,58	99,98%
	85195		14 178	14 174,58	99,98%
		4010	11 823	11 823,00	100,00%
		4110	2 064	2 061,97	99,90%
		4120	291	289,61	99,52%
852			16 143 150	16 103 316	99,75%
	85203		726 000	723 298,16	99,63%
		3020	600	570,00	95,00%
		4010	479 387	479 387,00	100,00%
		4040	34 713	34 712,42	100,00%
		4110	89 000	88 849,44	99,83%
		4120	12 510	12 481,33	99,77%
		4140	3 980	3 971,70	99,79%
		4170	0	0,00	
		4210	28 962	28 851,53	99,62%
		4260	5 400	4 909,74	90,92%
		4270	1 720	1 549,26	90,07%
		4280	720	650,50	90,35%
		4300	43 180	42 529,00	98,49%
		4350	2 150	1 620,14	75,36%
		4370	4 700	4 499,91	95,74%
		4410	0	0,00	
		4430	3 400	3 305,00	97,21%
		4440	12 878	12 878,00	100,00%
		4700	1 180	1 180,00	100,00%
		4740	500	499,19	99,84%
		4750	1 020	854,00	83,73%
	85212		12 700 000	12 675 210,22	99,80%
		3110	12 330 097	12 307 611,84	99,82%
		4010	242 129	242 129,00	100,00%
		4040	20 071	20 070,41	100,00%
		4110	32 852	32 852,00	100,00%
		4120	6 100	5 522,20	90,53%
		4140	982	949,26	96,67%
		4210	1 700	1 660,83	97,70%
		4260	5 350	5 350,00	100,00%
		4270	440	439,20	99,82%
		4280	260	259,71	99,89%
		4300	45 500	44 805,07	98,47%

		4370	3 100	3 034,39	97,88%
		4430	2 000	1 135,00	56,75%
		4440	4 828	4 828,00	100,00%
		4610	50	32,74	65,48%
		4700	716	715,56	99,94%
		4740	1 020	1 010,61	99,08%
		4750	2 805	2 804,40	99,98%
	85213		218 750	217 548,50	99,45%
		4130	218 750	217 548,50	99,45%
	85214		2 261 400	2 252 339,55	99,60%
		3110	2 261 400	2 252 339,55	99,60%
	85228		237 000	234 920,01	99,12%
		4300	237 000	234 920,01	99,12%
	Ogółem:		16 157 328	16 117 491,02	99,75%

Wykonanie dochodów

Lp.		Wyszczególnienie	Dział	Rozdz.	§	Plan na 2007 rok	Wykonanie na 31.12.2007r.	[%]
						[zł]		
		Pozostałe dochody ogółem				7 000	11 110	158,7
	1	pozostałe odsetki			0920	0	3 254	
			853	85395	0928		3 254	
	2	wpływy z różnych dochodów			0970	7 000	7 856	112,2
			852	85219	0970	7 000	7 856	112,2
		DOCHODY OGÓŁEM				7 000	11 110	158,7

V. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2007 roku pomoc z Ośrodka Pomocy Społecznej otrzymały:

5 493 rodziny tj. 11 780 osób (w formie pracy socjalnej, pomocy finansowej i rzeczowej),
w tym:

2 862 rodziny tj. 6 046 osób (wyłącznie pomoc finansową lub rzeczową)

Osoby korzystające z pomocy Ośrodka stanowią **9,85%** ogółu mieszkańców Dzielnicy.

Katalog zadań realizowanych przez Ośrodek obejmuje zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Do **zadań własnych** gminy realizowanych przez Ośrodek należy między innymi:

- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi z matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- sporządzanie sprawozdawczości

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Ośrodek należy między innymi:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, zaliczki alimentacyjnej oraz zasiłków pielęgnacyjnych.

Środki na realizację i obsługę zadań zapewnia budżet państwa.

Równolegle ze świadczeniem pomocy finansowej prowadzona jest praca socjalna. Ustawa o pomocy społecznej definiuje pracę socjalną jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Ustalanie warunków bytowych na podstawie wywiadów środowiskowych niezbędnych do wydawania decyzji administracyjnych przyznających określone świadczenia oraz świadczenie pracy socjalnej realizowane jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej Filia Nr 1 przy ul. Chodeckiej 2 (dla mieszkańców Bródna) i Ośrodek Pomocy Społecznej Filia Nr 2 przy ul. Stojanowskiej 12/14 (dla mieszkańców Targówka Mieszkaniowego, Targówka Fabrycznego i Zacisza).

1. Struktura świadczeniobiorców

- Struktura osób objętych pomocą wyłącznie w formie pieniężnej lub rzeczowej

PŁEĆ	KOBIECY		MĘŻCZYŹNI		DZIECI do 18 roku życia
WIEK	18-60	powyżej 60	18-65	powyżej 65	
LICZBA	1 441	431	1 000	286	2 888

Zdecydowanie największą grupą objętą pomocą bezpośrednio (np. opłacanie posiłków w szkole, pokrycie kosztów kolonii) lub pośrednio (np. pomoc rodzinie na zakup art. szkolnych, odzieży, żywności, leków) są dzieci do 18 roku życia. Stanowią 47,7% osób korzystających z pomocy Ośrodka.

- Struktura rodzin objętych pomocą w formie pieniężnej, rzeczowej i w postaci pracy socjalnej

Typy rodzin	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Jednoosobowe gosp. domowe	2 329	2 329
Rodziny o liczbie dzieci od 1 do 2	1 226	3 155
Rodziny o liczbie dzieci od 3 i więcej	204	1 015
Rodziny niepełne	519	1 461
Rodziny emerytów i rencistów	802	1 211
Inne(m.in. kilkuosobowe gosp. domowe prowadzone przez osoby dorosłe)	413	2 609

Najliczniejszą grupę osób korzystających z pomocy stanowią jednoosobowe gospodarstwa domowe. W przeważającej części są to osoby starsze, niepełnosprawne, dla których źródłem dochodu jest pomoc z OPS lub niskie dochody własne.

Inną grupą świadczeniobiorców są rodziny z jednym lub dwojgiem dzieci. W większości są to rodziny, w których jeden z rodziców pozostaje przez dłuższy okres bez pracy. W kręgu szczególnego zainteresowania są rodziny niepełne, których własne dochody (najczęściej są to świadczenia rodzinne i zaliczka alimentacyjna) nie zapewniają godnej egzystencji.

2. Osoby i rodziny objęte pomocą

Rodzaj pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń	Średnia wartość świadczenia
Zasiłek stały	673	6 434	2 252 339,55	350,07
Zasiłek okresowy	764	3 877	1 032 552,29	266,33
<i>w tym: z tytułu bezrobocia</i>	522	2 774	797 727,00	287,57
<i>długotrwałej choroby</i>	56	196	53 090,00	270,87
<i>niepełnosprawności</i>	153	769	152 958,00	198,91
<i>inne</i>	33	138	35 120,00	254,49
Sprawienie pogrzebu	19	19	45 103,75	2 373,88
Zasiłek celowy	2 014	13 583	2 052 922,00	151,14
Posiłek dla dzieci *	942	114 875	552 273,00	4,80
Posiłek dla dorosłych *	481	113 645	598 693,00	5,27

* w wartości świadczeń "posiłek dla dzieci" i "posiłek dla dorosłych" zawarta jest dotacja wojewody w kwocie 303 190,00

Pomoc w formie zasiłków celowych

Cel udzielonej pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń	Średnia wartość świadczenia
opał	140	140	43 200,00	308,57
energia	955	2 480	364 964,00	147,16
leki	954	1 839	177 740,00	96,65
odzież	797	1 503	154 272,00	102,64
kolonie	53	53	22 130,00	417,55
czynsz	349	674	145 200,00	215,43
żywność	1 014	2 343	401 145,00	171,21
turnus rehabilitacyjny	38	38	15 200,00	400,00
artykuły szkolne	750	923	232 050,00	251,41
sprzęt gosp. domowego	236	315	87 520,00	277,84
inne *	1 367	3 275	409 501,00	125,03
RAZEM	2 014	13 583	2 052 922,00	151,14

* zasiłki celowe na: zakup środków czystości, bielizny, pościeli, zdarzenia losowe oraz inne niezbędne potrzeby

3. Powody udzielania pomocy

Rodziny i osoby korzystające wyłącznie z pomocy w formie pieniężnej lub rzeczowej

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	1 708	3 478
niepełnosprawność	1 228	1 966
długotrwała choroba	1 055	1 862
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychow. i prowadzenia gosp. domowego	935	2 259
bezrobocie	724	1 556
alkoholizm	337	621
potrzeba ochrony macierzyństwa	79	303
przemoc w rodzinie	67	224
bezdolność	59	62
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	40	52
narkomania	24	43
sytuacja kryzysowa	23	43
zdarzenie losowe	20	46
sieroctwo	10	26

- Jednym z najczęściej powtarzających się powodów wymagających wsparcia finansowego jest **niepełnosprawność i długotrwała choroba**. W tej grupie są przede wszystkim osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, które nie nabyły praw do świadczeń z ZUS (renty, zasiłku rehabilitacyjnego) jak również osoby, rodziny o niskich własnych dochodach, które nie są w stanie między innymi wykupić niezbędnych leków, opłacić czynszu, opłacić należności za energię elektryczną.

Długotrwała lub ciężka choroba to przesłanki uprawniające m.in. do otrzymywania pomocy finansowej. Osoby chorujące przewlekłe, wymagają stałego przyjmowania kilku leków. Koszty związane z zakupieniem leków stanowią w wielu przypadkach poważne obciążenie finansowe i bardzo często stawiają przed koniecznością wyboru między lekiem a innymi niezbędnymi wydatkami. W 2007 roku na zakup leków wydano z środków pomocy społecznej kwotę 177 740 zł dla 954 osób.

- Innym dominującym powodem trudnej sytuacji życiowej jest **bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego**. W przypadku tych rodzin przyczyną występowania niekorzystnych zjawisk jest często niewystarczający status materialny, co powoduje konieczność udzielania im pomocy przede wszystkim dla dobra dzieci.

Nieprawidłowe funkcjonowanie rodzin, często wynika między innymi z braku środków finansowych, niezadawalającej ich członków, nieumiejętności gospodarowania własnymi środkami finansowymi. Pracownicy socjalni planują pomoc rodzinom będącym pod ich opieką w różnych formach. Czynione są starania o spowodowanie należytej opieki nad dziećmi, dbałość o czystość w mieszkaniu, prawidłowe odżywianie dzieci i zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa. Udzielając pomocy finansowej na zabezpieczenie niezbędnych potrzeb nadzorowany jest sposób gospodarowania własnymi środkami. Pomoc finansowa przyznawana

jest przede wszystkim na uregulowanie należności za energię elektryczną, opłacenie czynszu, zakup leków, opału, żywności.

Jedną z częściej stosowanych form pomocy dla rodzin jest opłacanie obiadów dla dzieci w szkołach i przedszkolach. Ośrodek od szeregu lat finansuje obiady w szkołach celem zapewnienia gorącego posiłku dzieciom. Dla niektórych dzieci spożywane w szkołach obiady stanowią jedyny ciepły posiłek w ciągu dnia. Z tej formy pomocy w 2007 roku realizowaną zgodnie z programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz ustawą o pomocy społecznej skorzystało 942 dzieci. Finansowanie obiadów dla dzieci i młodzieży w szkole ma na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia; upowszechnienie zdrowego stylu żywienia, poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach.

- **Bezrobocie** – w sensie prawnym, bezrobotnym jest osoba niezatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia, nie ucząca się w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym urzędzie pracy.

Na rozmiar bezrobocia wpływ mają czynniki społeczne, ponieważ jest to zjawisko wytworzone w społeczeństwie. Rzetelne ustalenie liczby faktycznie bezrobotnych jest problematyczne, ponieważ znaczną grupę stanowią osoby pracujące, które rejestrują się jako bezrobotne celem uzyskania świadczeń z pomocy społecznej jak również osoby zdolne do pracy, którym przyznano zasiłki z tytułu niezdolności do pracy nie pracują choć są zdolne do pracy.

W Dzielnicy Targówek zarejestrowanych bezrobotnych jest 2 981 osób co stanowi 3,88 % ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym. Bezrobotni korzystający z pomocy społecznej stanowią **0,24%** bezrobotnych Dzielnicy i aż **25,3%** rodzin korzystających z pomocy materialnej Ośrodka.

- **Alkoholizm** jest kolejnym powodem trudnej sytuacji materialnej rodzin.

Rodziny, w których występuje problem nadużywania alkoholu stanowią **11,77 %** ogółu rodzin korzystających z pomocy Ośrodka.

Jeżeli ktoś z członków rodziny pije, to cała rodzina doznaje szkody. Można spotkać opinię, że alkoholizm jest chorobą całej rodziny i wszyscy zostają wciągnięci w wir powstający wokół tego, który pije. Szczególnym zagrożeniem z powodu nadużywania alkoholu jest życie uczuciowe. Zamiast poczucia bezpieczeństwa, zaufania i miłości, rodzina przeżywa lęk i zagrożenie, gniew i wstyd, poczucie krzywdy i poczucie winy. Bardzo często nadmierne picie staje się źródłem trudności finansowych.

Wielu dorosłych nie zdaje sobie sprawy, jak ich zachowania w stanie nietrzeźwym są krzywdzące dla ich dzieci. Dzieci, które wychowują się w rodzinach, w których ktoś nadużywa alkoholu, żyją z poczuciem zagrożenia, cierpią i uczą się szczególnych sposobów postępowania, które im utrudniają przyszłe, dorosłe życie. Są często ofiarami przemocy psychicznej i fizycznej, a nieraz stają się również ofiarami nadużyć seksualnych.

4. Pomoc pozamaterialna.

▪ Praca socjalna

Jednym z zadań Ośrodka Pomocy Społecznej jest świadczenie pracy socjalnej, rozumianej jako zawodowa działalność skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnieniu lub odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W zakres tych działań wchodzi pomoc w załatwianiu wszelkiego rodzaju spraw urzędowych, doradztwo, w tym prawne i psychologiczne, pomoc w utrzymaniu kontaktu z otoczeniem oraz zacieśnianiu więzi rodzinnych, integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, pomoc w adaptacji i usamodzielnieniu osób opuszczających rodziny zastępcze, placówki wychowawcze, placówki resocjalizacyjne i zakłady karne, a także pomoc osobom bezdomnym w realizacji indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności.

Praca socjalna wymaga współpracy pracownika socjalnego z wieloma podmiotami, a w szczególności organizacjami społecznymi, instytucjami charytatywnymi, służbą zdrowia, szkołami w celu przeprowadzenia wspólnych oraz uzupełniających się działań. Wyłącznie pracą socjalną w 2007 roku objętych zostało **2 631** rodzin (**5 734 osoby**), w których występują problemy o różnym charakterze, a w szczególności bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, bezdomność, trudności osób po opuszczeniu placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych, zakładów karnych oraz przemoc domowa.

Podstawowe metody, którymi posługuje się pracownik socjalny to praca z indywidualnym przypadkiem, praca grupowa oraz praca ze społecznością lokalną. Wśród technik wykorzystuje się poradnictwo, mediację, wspomagane kontakty interpersonalne w tym kontrakt socjalny. Należy przy tym zachować godność osoby i jej prawo do samostanowienia. Praca socjalna jest znaczącą formą świadczenia niepieniężnego, udziela się jej bez względu na posiadany dochód. Bardzo ważnym zadaniem pracownika socjalnego w ramach pracy socjalnej jest współpraca z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i wykluczenia społecznego. Jednym z wielu celów o podstawowym znaczeniu jest : ułatwianie włączania marginalizowanych, społecznie wykluczonych, słabych i zagrożonych grup ludzi do życia w społeczności lokalnej.

Ponadto, pracownicy socjalni z uwagi na swoje kompetencje, do przeprowadzania wywiadów środowiskowych, wykonują je na wnioski o udostępnienie danych osobowych dla: Urzędu Pracy, sądu, prokuratury, Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędu Skarbowego, Urzędu Dzielnicy Targówek, Warszawskiego Centrum Pomocy Rodziny, ośrodków pomocy społecznej, Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych itp. Zgodnie z ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, na wniosek organu właściwego - pracownicy socjalni są zobowiązani przeprowadzać wywiady środowiskowe u dłużników alimentacyjnych.

W celu skoordynowania działań w udzielaniu pomocy rodzinom doświadczającym trudnych sytuacji życiowych, obarczonych wieloma problemami i traumatycznymi przeżyciami, Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego współpracował z Komisariatem Policji Warszawa Targówek, Strażą Miejską, Wydziałem Oświaty i Wychowania, Poradnią Leczenia Uzależnień, Zespołem Kuratorskim dla Warszawy Pragi, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, przychodniami rejonowymi oraz administracjami.

Spotkania w ramach zespołu interdyscyplinarnego miały na celu:

- skuteczniejsze rozwiązywanie problemów społecznych,
- lepszą koordynację działań nakierowanych na rozwiązywanie problemów danej rodziny,
- wypracowanie modelu współpracy międzyinstytucjonalnej, prowadzącej do zwiększenia efektywności w zespołowym rozwiązywaniu problemów (jasny i sprawny przepływ informacji pomiędzy współpracującymi ze sobą służbami społecznymi, instytucjami, organizacjami, osobami),
- zwiększenie poczucia wzajemnego wsparcia podczas rozwiązywania problemów społecznych,
- oddziaływanie na politykę lokalną w zakresie pomocy dziecku i rodzinie,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa własnego oraz społeczności lokalnej.

Jedną z form pracy z klientem jest **kontrakt socjalny**, który jest umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się o pomoc. Umowa ustala warunki procesu pomocy lub terapii, określa uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Wskazaniami do zawarcia kontraktu są m.in. następujące okoliczności:

- osoba lub rodzina jest zdolna i chętna do współdziałania,
- przyczyna trudnej sytuacji wymaga aktywności w jej przezwyciężaniu,
- osoba lub rodzina długotrwale korzysta ze świadczeń pomocy społecznej i nie wierzy w możliwości zmiany swojej sytuacji,
- osoba lub rodzina wykazuje dużą determinację w podejmowaniu działań zmierzających do usamodzielnienia.

W 2007 roku pracownicy socjalni zawarli z klientami **104 kontrakty**, w szczególności z powodu:

- bezrobocia (28 osób): efekty – uczestnictwo w warsztatach aktywnego poszukiwania pracy, udział w programie „Mama wraca do pracy”, aktywne poszukiwanie pracy we własnym zakresie
- uzależnienia (30 osób): efekty - aktywne podjęcie terapii dla osób uzależnionych, utrzymanie trzeźwego stylu życia.
- bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego (34 osoby): efekty – utrzymanie mieszkania w należytym porządku, uniknięcie dalszego jego zabrudzenia, umożliwienie normalnego funkcjonowania w mieszkaniu, wyrobienie dowodu osobistego, złożenie wniosku na dodatek mieszkaniowy, złożenie wniosku o zasiłki rodzinne, wystąpienie z pozwem o alimenty.
- niepełnosprawności i długotrwałej choroby (12 osoby): efekty - złożenie wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności, podjęcie stosownego leczenia, możliwość podjęcia pracy stosownej do stanu zdrowia.

Działania na rzecz rodziny z trudnościami życiowymi.

Alkoholizm jest chorobą całej rodziny i wszyscy zostają wciągnięci w bolesny, uszkadzający wir powstający wokół osoby, która pije. Ponieważ każdy z członków tej rodziny doznaje krzywd i cierpienia w sobie właściwy sposób – pomoc rodzinie alkoholowej zaczyna się od pracy prowadzonej indywidualnie z każdym z jej członków. Pomocą materialną i pracą socjalną objętych jest ogółem **337** rodzin z problemem alkoholowym.

Przyczyną i skutkiem poważnych zaburzeń w funkcjonowaniu rodziny jest przemoc domowa. W OPS rozpoznano **67** przypadków przemocy w rodzinie.

Wobec wszystkich spraw, w których występuje problem uzależnienia oraz przemocy domowej zastosowano następujące formy pomocy:

- przeprowadzono 86 konsultacji mających na celu rozeznanie potrzeb rodziny, ustalenie planu leczenia i terapii;
- przeprowadzono 52 interwencje w środowisku z policją, kuratorem lub pracownikiem socjalnym, które miały na celu usunięcie zagrożeń związanych z przemocą w rodzinie,
- nawiązano kontakt z pedagogami szkolnymi;
- skierowano do Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin 43 osoby w celu objęcia leczeniem odwykowym bez zgody uzależnionego;
- 2 osoby zmotywowano do udziału w programie metadonowym z uwagi na narkomanie;
- współpracowano z Poradnią Leczenia Uzależnień ul. Rembielińska 8, do której kierowane są osoby uzależnione i współuzależnione;
- szczególną troską objęte są środowiska rodzinne z nieletnimi dziećmi /nadzór nad ich rozwojem i bezpieczeństwem/, skierowano do Sądu Rodzinnego wnioski o ustalenie kuratora i wnioski o ustanowienie rodziny zastępczej.
- 2 dzieci zostało umieszczonych w Pogotowiu Opiekuńczym Bonifacego 81.
- 3 dzieci zostało umieszczonych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej ul. Dalibora 1
- 1 sprawę skierowano do sądu o eksmisję sprawcy przemocy z mieszkania.

W ostatnich latach obserwujemy systematyczny wzrost poziomu wiedzy o samym zjawisku przemocy, metodach pomagania, mamy coraz lepsze rozwiązania prawne w tej kwestii. Aby ułatwiać przepływ informacji w środowisku oraz udzielać sobie nawzajem wsparcia jednostkowo i instytucjonalnie konieczne należy pracować zespołowo.

Pomoc społeczna jest istotnym ogniwem przeciwdziałania przemocy domowej, dysponuje bowiem szczegółową wiedzą o poszczególnych rodzinach i określonych możliwościach pomagania. Do jej działań konieczność posługiwania się Niebieskimi Kartami wprowadziła ustawa o pomocy społecznej.

O przemocy w rodzinie pracownik socjalny dowiadyuje się w czasie przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, podczas rozmowy z klientem, z informacji od przedstawicieli innych służb (np. policji, szkoły, przychodni rejonowych), od osób kontaktujących się z daną rodziną (znajomi, sąsiedzi, krewni). Pracownik socjalny jest często pierwszą osobą dowiadującą się o przemoc w rodzinie lub o groźbie jej wystąpienia.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny wypełnia kwestionariusz „Pomoc społeczna – Niebieska Karta”, który jest załącznikiem do rodzinnego wywiadu środowiskowego. Kwestionariusz „Pomoc społeczna – Niebieska Karta” pomaga określić kto jest krzywdzony w rodzinie, kto jest sprawcą przemocy, jakie formy przemocy są stosowane, czy sprawca przemocy używa środków odurzających, jak długo trwa przemoc i czy są świadkowie, jeśli była interwencja policji to z jakim skutkiem, czy były podejmowane kroki prawne. Druga część kwestionariusza pozwala pracownikowi socjalnemu na własną ocenę sytuacji rodziny, jej najpilniejszych potrzeb oraz umożliwia monitorowanie sytuacji, zachodzących zmian i korektę planu pomocy.

Z uwagi na problem przemocy pracownicy socjalni wypełnili **56** formularzy „Pomoc społeczna – Niebieska Karta”. Wszystkie rodziny otrzymały informację o dalszych krokach, jakie zostaną podjęte w sprawie pomocy i zapewnieniu jej bezpieczeństwa. W/w osobom udzielono wsparcia psychologicznego. Ponadto podjęto działania w ramach współpracy z innymi instytucjami:

- w 50 przypadkach uruchomiono monitoring środowiska przez policję w osobie dzielnicowego;
- 4 sprawy skierowano do prokuratury;
- 2 sprawy zakończyły się nadzorem kuratorskim;
- w 44 przypadkach sprawy zostały skierowane do Dzielnicowej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie bez zgody (stosowanie przemocy pod wpływem alkoholu).
- w 2 przypadkach sprawy zostały zawieszone z uwagi na ustanie przemocy.

Wdrożenie „Niebieskich Kart” pozwoliło podjąć współpracę z innymi służbami, a pozyskane informacje o sytuacji w rodzinie ułatwiło podjęcie działań zmierzających do zatrzymania

przemocy. Pracownicy nadal monitorują sytuację rodzinną i dostarczają informacji o możliwościach szukania pomocy.

Program „Barkocik”.

W roku szkolnym 2006/2007 Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek Filia Nr 2 przy ul. Stojanowskiej 12/14 współpracował z Przedszkolem Nr 81 przy ul. Barkocińskiej w realizacji Programu „Barkocik”. W projekcie uczestniczyły dzieci nie objęte opieką przedszkolną, wytypowane przez pracowników socjalnych. Dzieci uczestniczyły w imprezach okolicznościowych na równi z dziećmi uczęszczającymi do przedszkola. W ramach programu „Barkocik”, na terenie przedszkola, w każdy czwartek od 16:00 do 17:00 odbywają się zajęcia dla dzieci. Jest to systematyczna praca uwzględniająca zabawy teatralne, plastyczne, dydaktyczne i ruchowe.

Poza cotygodniowymi spotkaniami, wszyscy uczestnicy programu biorą bezpłatnie udział we wszystkich imprezach okolicznościowych (spotkanie z Mikołajem, Bal Karnawałowy, Dzień Dziecka, Piknik i inne). Ponadto rodzice mają możliwość uczestniczenia w warsztatach wspierających w świadomym wychowywaniu dziecka.

Pracownicy socjalni prowadzą rekrutację na zajęcia i przekazują zainteresowanym ulotki dotyczące programu.

Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi

W minionym okresie sprawozdawczym pomocą objęto 114 środowisk rodzinnych, w których funkcjonuje osoba z zaburzeniami psychicznymi.

Wszystkie osoby zgłaszające się o pomoc były kompleksowo informowane o wszelkich możliwościach rozwiązania problemów osobistych rodzinnych oraz sytuacji życiowych.

W zależności od potrzeb w poszczególnych przypadkach udzielono stosownej pomocy w różnej formie w oparciu o obowiązujące przepisy. Wielokrotnie pracownik socjalny zgłaszał w sądzie sprawy o leczenie lub umieszczenie w DPS bez zgody klienta. Działania te spowodowały poprawienie stanu zdrowia klientów i zabezpieczenie należytego leczenia chorym, oraz spowodowały zapewnienie godnej egzystencji osobom niezdolnym do tego, aby zadbały o własne interesy.

Pracownicy socjalni byli w stałym kontakcie z kuratorami sądowymi w sprawach, gdzie zagrożone były interesy i bezpieczeństwo dzieci. W wielu przypadkach działania pracowników socjalnych doprowadziły do ustanowienia nadzoru kuratorskiego. Dzięki ich pracy rodziny wymagające wglądu w wychowanie dzieci z racji niewydolności wychowawczej, spowodowanej chorobą psychiczną taką pomoc uzyskiwały. W dużej mierze przekłada się to na bezpieczeństwo dzieci w rodzinie obciążonej patologią.

Pomoc społeczna stoi na straży bezpieczeństwa dzieci w rodzinach osób z zaburzeniami psychicznymi, gdzie są one wychowywane. W wyniku działania pracownika socjalnego, jedno z dzieci klientów Ośrodka zostało umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Ośrodek prowadził aktywną działalność w sprawach dotyczących molestowania seksualnego i maltretowania dzieci. Wiązało się to ze współpracą z policją, prokuraturą, sądem itp. Dzięki temu sprawcy czynów zostali odseparowani od ofiar. Rodziny objęto stosownym wsparciem terapeutycznym.

Dzięki pracy socjalnej kilkoro z klientów złożyło wnioski o przydział lokalu socjalnego i wnioski te zostały zaopiniowane pozytywnie. Prawdopodobnie rodziny te unikną bezdomności. Klienci uzyskali też pomoc w kompletowaniu dokumentów na ustalenie stopnia niepełnosprawności, co przełożyło się na uzyskanie zabezpieczenia finansowego klientów.

Trzy osoby zmotywowano do podjęcia pracy zawodowej. W dwóch przypadkach przełożyło się to na usamodzielnienie finansowe rodzin, a w jednym na znaczne podwyższenie dochodu rodziny.

Kilka osób zostało zmobilizowanych do przerywania izolacji i zaistnienia na terapii w ŚDS, WTZ lub w Klubie Pacjenta. Dzięki temu objęte pomocą osoby nawiązują relacje z członkami społeczności i uczą się życia społecznego w środowisku lokalnym.

Dwie osoby udało się nakłonić do uczestniczenia w nauce pracy na komputerze. Kursy te są prowadzone przy WTZ i wspomniane osoby ukończyły je z pozytywnym wynikiem. Mają aktualnie większe szanse na podjęcie pracy jako osoby niepełnosprawne.

Pracownicy socjalni aktywnie współpracowali z pedagogami szkolnymi, dzięki czemu mieliśmy wgląd w funkcjonowanie w szkolne dzieci z rodzin objętych pomocą. Poza tym wspomniane dzieci uzyskały pomoc w postaci obiadów i wyposażenia szkolnego.

Wielu klientów uzyskało pomoc w przygotowaniu podań, wniosków, pism sądowych itp. Dzięki temu mogli oni występować o stosowne w ich sytuacjach sprawy do urzędów i instytucji. Dotyczyło to uzyskania np. alimentów, świadczeń rodzinnych, zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, ulg podatkowych, spraw sądowych, w których zainteresowani byli stroną lub świadkiem.

Ośrodek współpracował stale ze służbą zdrowia i był w kontakcie z lekarzami, psychologami itp. Dotyczyło to wizyt interwencyjnych u klientów, wzywanie pogotowia itp.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Pobyt w domu pomocy społecznej winien być ostatecznością. W pierwszej kolejności pracownicy socjalni aktywizują rodzinę zobowiązaną do opieki nad krewnym, organizują usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania lub wskazują możliwość korzystania z dziennych ośrodków wsparcia.

W okresie sprawozdawczym styczeń – grudzień 2007 r. skompletowano **32** nowe wnioski o umieszczenie w **domach pomocy społecznej** w tym dla:

- osób w podeszłym wieku - **9**,
- osób przewlekle somatycznie chorych - **12**;
- osób przewlekle psychicznie chorych - **9**;
- dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie - **2**;
- w domach pomocy społecznej umieszczono **12** osób
- na umieszczenie oczekuje **13** osób
- 2 osoby otrzymały odmowę.

Do domów pomocy społecznej poza terenem m. st. Warszawy: - skompletowano **1** wniosek.

Grupy samopomocy

Grupy samopomocy są dobrowolnymi, spotkaniami osób, których aktywne działanie skierowane jest na wspólne pokonywanie trudności, o równym wobec siebie statusie, połączonych wspólnym problemem i chęcią radzenia sobie z nim. Samopomoc oznacza robienie czegoś dla siebie, a nie w głównej mierze działanie na rzecz innych. Inicjatywy samopomocowe stanowią uzupełnienie pomocy profesjonalnej w ramach opieki socjalnej i zdrowotnej. Wyrównują głównie braki socjalno-psychologiczne.

Cele Grupy Samopomocowej skierowane są głównie na jej członków, a nie osoby z zewnątrz. Samopomocowych grup wsparcia nie prowadzą najczęściej osoby udzielające na co dzień profesjonalnej pomocy. Zdarza się, że na spotkanie grupy zaproszeni są eksperci w danej dziedzinie.

Grupy Samopomocowe powstają w wyniku świadomego i odpowiedzialnego zaangażowania osób dotkniętych danym problemem bądź ich bliskich. Motywacji należy upatrywać w woli dokonania zmian we własnym położeniu i potrzeby wymiany doświadczeń z innymi ludźmi, którzy borykają się z takimi samymi lub podobnymi problemami.

Grupy samopomocowe, spotykają się m.in. w celu:

- dzielenia się wsparciem emocjonalnym,
- dzielenia się doświadczeniami w pokonywaniu trudności,
- zwalczania bezradności wobec problemu, trudnej sytuacji życiowej itp.,
- budowania siły, nadziei i poczucia wartości wśród uczestników,
- wymiany użytecznych informacji,
- pogłębiania więzi i zrozumienia u uczestników oraz szukania wspólnymi siłami rozwiązań.

Nadrzędnym celem samopomocowej grupy wsparcia jest pomoc samym sobie w kręgu osób dotkniętych takim samym problemem. Cele danej grupy samopomocowej ustalają sami jej uczestnicy i zawsze mogą je zmieniać. Sami ustalają również jak często się spotykać.

Projekt „SAMOPOMOC RAZEM PRZEWYCIĘŻYMY TRUDNOŚCI”

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy został zaproszony przez Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych do realizacji projektu pod nazwą „Samopomoc razem przewyćżymy trudności”. W ramach projektu od sierpnia 2007 r. w Ośrodku działają trzy grupy samopomocowe, adresowane do mieszkańców Bródna. W pierwszej kolejności stworzona została grupa samopomocowa dla osób starszych, a następnie grupa dla samotnych matek do 30 roku życia oraz grupa dla osób po stracie bliskich.

Założeniem istnienia grup jest aktywizacja uczestników, zmniejszenie ich poczucia osamotnienia i izolacji, zwiększenie poczucia własnej wartości i podniesienie samooceny, zwiększenie umiejętności w zakresie radzenia sobie z problemami dnia codziennego oraz brakiem zrozumienia ze strony otoczenia, w tym najbliższej rodziny.

Projekt realizowany jest od lipca 2007 r. do sierpnia 2008 r., z możliwością przedłużenia na dalszy okres czasu.

W okresie od sierpnia 2007 r. do grudnia 2007 r. odbyło się 5 spotkań grup dla osób starszych. Od samego początku grupa przejawiała chęć uczestnictwa w dalszych spotkaniach. Podczas spotkań poruszane były tematy zaproponowane przez Uczestników, a także przez liderów grup samopomocowych. Uczestnicy okazali się być bardzo prężni i chętnie angażujący się w nowe możliwości spędzania wolnego czasu, do tego stopnia, że jedna z Uczestniczek zaoferowała się swoją bezpłatną pomoc przy opiece nad dziećmi podczas trwania spotkań grupy samopomocowej dla samotnych matek.

Natomiast, w przypadku drugiej grupy dla samotnych, bezrobotnych matek odbyły się trzy. Podczas spotkań poruszane były tematy zaproponowane przez Uczestników, a także przez

liderów grup samopomocowych. Szczególnym zainteresowaniem cieszą się tematy dotyczące spraw wychowawczych, które prowadzi pedagog z Działu Pomocy Specjalistycznej. W najbliższym czasie planowane są spotkania ze specjalistami m. in. z Poradni Pedagogiczno – Psychologicznej. Uwarunkowane jest to możliwościami czasowymi Uczestniczek, ponieważ dwie z trzech Pań podjęły pracę.

Kolejną grupą samopomocową działającą przy Ośrodku jest grupa osób, które straciły bliskich. Stworzenie grupy o takim charakterze zostało zasugerowane przez Hospicjum Domowe przy ul. Tykocińskiej. W okresie od października do grudnia 2007 r. odbyły się dwa spotkania grupy.

Jako podsumowanie 5 miesięcznego funkcjonowania Grup Samopomocy, wspólnymi siłami Uczestników i liderów, a także Uczestniczek Grupy Wsparcia dla osób współzależnych i doświadczających przemocy domowej, działającej w Ośrodku, w dniu 19.12.2007 r. zostało zorganizowane spotkanie wigilijne.

W 2008 r. planowane są kolejne spotkania w ramach Grup Samopomocy. Grupy mają charakter otwarty, w związku z tym w każdym momencie do grupy mogą dołączyć nowe osoby zainteresowane.

Dla wielu osób uzyskanie pomocy profesjonalistów jest utrudnione bądź też wiąże się z obawami, nadmiernymi kosztami etc. i w takich sytuacjach ludzie mogą odnajdywać wsparcie w grupach wzajemnej pomocy. Wewnątrz tych grup dzielą się wspólnymi sprawami, troskami czy informacjami. Mogą liczyć na zrozumienie u ludzi, którzy mają podobne doświadczenia.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi i prywatnymi przedsiębiorcami

Nieodzownym partnerem w świadczeniu pomocy dla osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych są organizacje pozarządowe. Należy również zauważyć rosnące znaczenie we wspieraniu klientów pomocy społecznej osób prywatnych oraz prowadzących działalność gospodarczą.

W 2007 roku pracownicy socjalni współpracowali z następującymi organizacjami oraz prywatnymi firmami:

- Stowarzyszenie „POMOST” - uczestnictwo w Warsztatach Terapii Zajęciowej, **13** osób; na turnusy rehabilitacyjne skierowano, **7** osób ,
- Dzieci Niczyje - skierowanie na terapię rodzin i dzieci wykorzystywanych seksualnie, **2** rodziny,
- PCK - skierowanie w celu uzyskania pomocy rzeczowej i żywnościowej, **20** osób,
- Bank Żywności - skierowanie w celu uzyskania pomocy żywnościowej, **17** osób,
- Stowarzyszenie Otwarte Drzwi - skierowanie umożliwiające podjęcie terapii i pracy, wspólna organizacja wyjazdów rehabilitacyjnych, **22** osoby,
- Towarzystwo Amici di Tworki - skierowanie na terapię i leczenie, **3** osoby,
- Caritas - skierowanie w celu uzyskania pomocy żywnościowej i rzeczowej, **28** osób,
- Fundacja Sławek - skierowanie na szkolenia i do pracy osoby opuszczające zakłady karne, **11** osób,
- Współpraca z ośrodkami dla bezdomnych np. Monarem - poszukiwanie wolnych miejsc noclegowych, bezpłatnych aptek, skierowania do lekarzy, itp., **16** osób,
- Współpraca z placówkami zajmującymi się bezpłatnymi poradami prawnymi, skierowania klientów w celu uzyskania porady prawnej z zakresu prawa lokalowego, spadkowego, rodzinnego, karnego, itp. **120** osób,
- Polskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z chorobą Alzheimera, **2** osoby,
- Hospicjum Domowe - skierowanie w celu objęcia osoby chorej i rodziny kompleksową opieką, **12** osób,
- Fundacja Serce Sercu - skierowanie w celu uzyskania pomocy żywnościowej i rzeczowej oraz artykułów chemicznych ze szczególnym uwzględnieniem rodzin

- wielodzietnych, **8** rodzin,
- Hej koniku - skierowania na rehabilitację dzieci, asystent osoby niepełnosprawnej - dzieci, **5** rodzin,
- PKPS - skierowanie w celu uzyskania pomocy żywnościowej i rzeczowej, **20** osób,
- Fundacja Pomocy Humanitarnej - skierowanie w celu uzyskania pomocy żywnościowej i rzeczowej **10** osób,
- Fundacja Kultury i Wypoczynku Dzieci i Młodzieży oraz Pomocy Rodzinie, skierowanie w celu uzyskania pomocy żywnościowej i rzeczowej, **6** osób,
- Fundacja Pożywienie Darem Serca - skierowanie w celu uzyskania pomocy żywnościowej i rzeczowej, **10** osób,
- Fundacja św. Marcina - skierowanie w celu uzyskania pomocy żywnościowej i rzeczowej, **6** osób,
- Fundacja Pomocy Społecznej EVA - skierowanie w celu uzyskania pomocy żywnościowej i rzeczowej, **6** osób,
- Globar Training Centre Sp. ZOO - skierowanie klientki do udziału w projekcie „Mama wraca do pracy”, **1** osoba,
- Fundacja Animals - prośba o pomoc w opiece nad kotami klientki, **1** osoba,
- MF TRANS Usługi Transportowe - współpraca w organizowaniu dojazdu na zajęcia rehabilitacyjne i terapeutyczne oraz negocjowanie odpłatności kosztów przejazdu, **5** osób,
- Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych - współpraca w organizowaniu wyjazdów rehabilitacyjnych, **5** osób,
- Polska Akcja Humanitarna Centrum Pomocy Uchodźcom,- pomoc rzeczowa, **12** skierowań; informacje odnośnie miejsc gdzie można skierować osoby, które przebywają w Polsce nielegalnie, (dotyczy to głównie osób narodowości Wietnamskiej, które zgłosiły się do naszego Ośrodka), **6** konsultacji; korzystaliśmy również z Klubu Pracy zajmującego się wyszukiwaniem pracy dla osób z pobytem tolerowanym i statusem uchodźcy, **9** skierowań
- Lingua Mundi - skierowanie na naukę języka polskiego, **5** osób
- Polski Czerwony Krzyż - pomoc rzeczowa, **16** skierowań
- Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) - pomoc przy zakupie biletów dla osoby z pobytem tolerowanym, który opuścił terytorium naszego kraju; informacje dotyczące możliwości udzielenia pomocy przez inne organizacje – bardzo wszechstronne informacje, porady,
- Helsińska Fundacja Praw Człowieka - porady prawne, bardzo wszechstronna współpraca w tym zakresie, **14** konsultacji,
- Klinika Prawa – Studencki Ośrodek Pomocy Prawnej, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego - pomoc prawna, **70** konsultacji; porady prawne w zakresie prawa karnego, rodzinnego oraz cywilnego, **60** konsultacji,
- Stowarzyszenie Interwencji Prawnej - porady prawne, **15** konsultacji; uczestniczyliśmy również w szkoleniach organizowanych przez SIP, **3** szkolenia,
 - organizacja współpracuje z nami i korzysta z naszej pomocy w pracy z osobami (obcokrajowcami) uzależnionymi od narkotyków, **2** konsultacje; napisanie odwołań od decyzji Urzędu ds. Repatriacji i Cudzoziemców, **4** odwołania.

Współpraca z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI działającymi na rzecz pomocy dziecku i rodzinie oraz ofiar przemocy domowej:

- Stowarzyszenie dla Rodzin - skierowano **82** osoby na konsultacje. W ramach Stowarzyszenia, rodziny zostały objęte następującymi formami pomocy:
 - terapia rodzinna
 - terapia dla dzieci z problemami emocjonalnymi
 - socjoterapia
 - diagnoza ADHD od 4 roku życia

- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna – Stowarzyszenie „SZANSA” - skierowano **40** osób na zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, terapię indywidualną i grupową, zajęcia socjoterapeutyczne, diagnostykę i terapię FAS/FAE, poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne,
- OPTA, Poradnia dla Rodzin z problemem alkoholowym - skierowano **14** osób, które zostały objęte terapią indywidualną i grupową, zajęciami socjoterapeutycznymi, poradnictwem psychologicznym i pedagogicznym,
- Fundacja Dzieci Niczyje - skierowano **8** osób na konsultacje psychologiczne, diagnozę w kierunku wykorzystywania seksualnego dzieci, terapię indywidualną, porady prawne,
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” - **35** osób skierowano na konsultacje telefoniczne w zakresie przemocy domowej prowadzone przez psychologa, pedagoga, prawnika, pracownika socjalnego,
- Centrum Interwencji Kryzysowej PKPS - skierowano **15** osób, które zostały objęte pomocą prawną, psychologiczną, pedagogiczną i socjalną),
- Centrum Praw Kobiet - skierowano **28** osób, które skorzystały z porad psychologiczno – prawnych.

Współpraca z ORGANIZACJAMI POZARZADOWYMI działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych:

- Fundacja Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnosprawnym Ruchowo - skierowano **7** osób, celem podjęcia kursów i szkolenia dla osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, uczestniczenia w grupach wsparcia dla osób niepełnosprawnych,
- Fundacja Życ z Chorobą Parkinsona - skierowano **3** osoby, które skorzystały z konsultacji medycznych – lekarz, pielęgniarka, psycholog, porad na temat codziennego funkcjonowania z chorobą Parkinsona,
- Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej - kierowano **80** osób, które skorzystały z pomocy w formie usług medycznych oferowanych przez Caritas, pomocy finansowej i rzeczowej (poprzedzona telefonem pracownika OPS), kolonii dla dzieci, poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i socjalnego,
- Fundacja „Joni i Przyjaciele” - skierowano **5** osób, które otrzymały sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny. Wspólne organizowano imprezy okolicznościowe (choinka, bal karnawałowy, „Festyn Świętojański na Targówku”,
- Stowarzyszenie „HELP” - skierowano **6** osób, które otrzymały pomoc rzeczową, wsparcie pedagogiczne,
- Fundacja „Sławek” - pomoc dla osób po zakładach karnych, skierowano **8** osób.
- Polski Komitet Pomocy Społecznej - skierowano **18** osób, które skorzystały z pomocy prawnej, pomocy rzeczowej, pomocy lekarskiej,
- Stowarzyszenie „Damy Radę” - skierowano **40** osób, które są objęte zostały pomocą rzeczową (po przedstawieniu skierowania z Ośrodka) w formie paczek żywnościowych,
- Polskie Towarzystwo Stwardnienie Rozsiane - kierowano **3** osoby na gimnastykę i rehabilitację.

Ponadto pracownicy Ośrodka przy współpracy z przedstawicielami sektora prywatnego uczestniczyli w organizacji imprezy z okazji **Dnia Dziecka** oraz **Mikołajek**. Naszymi partnerami prywatnymi byli:

Sevpol – hurtownia zaopatrzenia placówek oświatowych, Radnar – hurtownia zabawek, Piekarnia Szwajcarska Hiertand, Adar Dariusz Adamiec – hurtownia zabawek, Jupiter Incest Sp. z o.o., Zakład Cukierniczy Lech, Ośrodek Sportu i Rekreacji Dzielnicy Targówek, Cadbury - Wedel Sp. z o. o., Hurtownia Tukan, Cukiernia u Jabłonowskich, Firma Księgarska Jacek Olesiejuk Sp. z o. o., Coca – cola HBC Polska Sp. z o. o., GSK Commercial Sp. z o. o., CCS Druk Sp. z o. o., Godan, Strefa Tańca, Drukarnia Algraf, oraz anonimowy grafik komputerowy.

1 czerwca 2007 roku pracownicy Ośrodka przy współpracy ze Stowarzyszeniem Joni i Przyjaciele Polska pod patronatem Przewodniczącego Rady Dzielnicy i Burmistrza Dzielnicy Targówek zorganizowali imprezę z okazji **Dnia Dziecka**. Miejszem zabawy dzieci była Sala Konferencyjna w Ratuszu Dzielnicy, a wzięło w niej udział 200 dzieci z terenu Bródna. Imprezę otworzył Pan Grzegorz Zawistowski – Burmistrz Dzielnicy oraz Pan Zbigniew Poczesny – Przewodniczący Rady Dzielnicy. W zabawie wzięli udział również Radni Dzielnicy. Program imprezy był bardzo urozmaicony i ciekawy. Dobrą atmosferę zapewniły występy artystyczne. Gościliśmy Zespół "Sylaba" składający się z dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 42, a także zespół "Strefa Tańca" z DK "Świt".

Dodatkową atrakcją była także możliwość wylosowania biletów na basen.

Każde z uczestniczących w tej imprezie dzieci otrzymało pamiątkowe dyplomy oraz paczki.

W dniu 20.06.2007 r. dzięki uprzejmości kina Silver Screen otrzymaliśmy **bezpłatne bilety dla 20 dzieci** klientów Ośrodka. Wycieczka na bajkę „Happy Wkręt” pod opieką pracowników socjalnych, była kontynuacją obchodów Dnia Dziecka. Dzieci zostały obdarowane plakatami filmów i innymi materiałami promocyjnymi.

W dniu 6 grudnia 2007 r. w Ratuszu Dzielnicy Targówek odbyła się **impreza Mikołajkowa**, w której uczestniczyły dzieci z Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy. Wśród zaproszonych były dzieci Przedszkola Integracyjnego z ul. Tokarza, Świetlic Socjoterapeutycznych oraz dzieci klientów objętych pomocą Ośrodka. W zabawie wzięło udział ok. 300 dzieci. Pracownicy Ośrodka pozyskali od sponsorów produkty na poczęstunek dla dzieci. Spotkanie Mikołajkowe zakończyło się tradycyjnym rozdaniem paczek dla każdego małego gościa. Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w organizacji imprezy Mikołajkowej poprzez przygotowanie paczek, przyozdabianie sali, zabawianie dzieci, a na koniec wydawanie paczek i porządkowanie sali. W przedsięwzięcie zaangażowani byli także wolontariusze naszego Ośrodka.

Praca pracownika socjalnego wymaga ciągłego doskonalenia się, zdobywania nowej wiedzy, podnoszenia swoich kwalifikacji, by móc jak najlepiej wykonywać swoje zadania w służbie drugiemu człowiekowi.

W okresie od stycznia do grudnia 2007 roku pracownicy Ośrodka uczestniczyli w konferencjach, seminariach i warsztatach szkoleniowych, zajęciach obejmujących tematykę:

- 1) Samopomoc, razem przezwyciężymy trudności,
- 2) Być kobietą na rynku pracy. Genderowy Index problemów,
- 3) Przeciw bezradności MISAN (Młodych Intellektualnie Sprawnych Ale Ruchowo Niepełnosprawnych),
- 4) Standardy pracy i rola pracownika socjalnego w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 5) Praca z klientem wielokulturowym,
- 6) Jesienne spotkanie parafiadowe – wymiana najlepszych praktyk,
- 7) DDA- Dążyć Do Aktywności,
- 8) Europejskie wykłady otwarte: Program operacyjny Kapitał ludzki, szansą na rozwój polskiej polityki społecznej,
- 9) Doskonalenie działań prawnych w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Praca i program dla sprawców przemocy – seminaria zorganizowane przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

W 2007 roku pracownicy uczestniczyli w szkoleniach w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006 współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

▪ Działania podejmowane w ramach CAL

W marcu 2006 r. Filia Nr 2 Ośrodka Pomocy Społecznej przystąpiła do projektu „OPS jako Centrum Aktywności Lokalnej” organizowanym przez Biuro Inicjatyw Społecznych Boris. W dniu 04.12.2007 r. pracownicy realizujący projekt ukończyli 2-letni cykl szkoleniowy.

Najważniejszym założeniem w realizacji tego projektu jest mobilizowanie mieszkańców do aktywnego działania na rzecz swojego środowiska oraz budowanie związków między lokalnymi instytucjami, organizacjami i obywatelami, którzy są zainteresowani wspólnym działaniem na rzecz rozwiązania danego problemu.

Innym bardzo ważnym wyznacznikiem realizowanego projektu są działania w oparciu o diagnozę lokalnego środowiska z podaniem faktycznych potrzeb. Dlatego podstawą wszystkich podejmowanych działań było przygotowanie Mapy Zasobów i Potrzeb, na podstawie której realizowany jest projekt. Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców, w kwietniu 2007 r. został utworzony Punkt Informacji Obywatelskiej w Klubie Kołatka przy ul. Kołowej 18. Punkt czynny jest w każdy poniedziałek w godz. 11.00-13.00. Z oferty Punktu korzystają wszyscy mieszkańcy Dzielnicy Targówek bez względu na płeć, wiek, narodowość czy status majątkowy. W punkcie dyżurują pracownicy socjalni oraz studenci Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, którzy udzielają mieszkańcom bezpłatnie porady, nie tylko prawne, ale również z innych obszarów problemowych np. obywatel w instytucji, rodzina i jej problemy, i inne. W 2007 roku z oferty PIO skorzystało **45** osób.

W okresie ferii zimowych została zorganizowana wspólnie ze Strażą Miejską akcja **Zima w Mieście**. Akcja cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Średnio w zajęciach w ciągu dnia uczestniczyło do **38** uczniów z okolicznych szkół.

24 czerwca w ramach realizowanego projektu wraz z partnerami zorganizowano drugi **Piknik Świętojański** na Stadionie GPK Targówek. Celem imprezy było zintegrowanie społeczności lokalnej oraz kształtowanie nowych postaw społecznych poprzez inspirowanie rodzin do aktywnego spędzania czasu wolnego. W Pikniku uczestniczyły także rodziny romskie, zamieszkujące Targówek Mieszkaniowy, które podjęły próbę zintegrowania się z rodzinami polskimi.

Ponadto poza kontynuacją podjętych wcześniej działań planujemy tworzenie nowych form i metod działania w oparciu o standardy CAL i zgodnych z potrzebami mieszkańców.

▪ Działalność Wolontariatu

Klub Wolontariatu Ośrodka Pomocy Społecznej ma swoją siedzibę w Filii Nr 2 przy ul. Stojanowskiej 12/14, jednak działania wolontarystyczne są realizowane również w Filii Nr 1 przy ul. Chodeckiej 2.

Wolontariat Filia Nr 2

Do czerwca 2007 r. Klub Wolontariatu zrzeszał 28 wolontariuszy a od lipca do końca grudnia liczba czynnie działających wolontariuszy wyniosła 18 osób. Ze wszystkimi wolontariuszami podpisano porozumienie.

Pozyskiwanie wolontariuszy odbywało się poprzez:

- zamieszczanie ogłoszeń w prasie lokalnej tj. „Metrze”, „Nowej Gazecie Praskiej”, „Echu Nadwiślańskim”, „Gazecie Studenckiej” „Echu Targówka Bródna i Zacisza”;
- w lutym 2007 r. do 16 warszawskich uczelni wysłano prośbę o umieszczenie na ich stronach internetowych naszej ulotki informującej o działalności Klubu.

Formy pracy wolontarystycznej:

1. **Wolontariat indywidualny:** wolontariusze świadczyli pomoc osobom starszym np. towarzyszyli przy robieniu zakupów. Niepełnosprawnej dziewczynce pomagali w nauce bezpośrednio w jej miejscu zamieszkania. Grupę dzieci z Klubu „Kołatka” uczyli tańca. Od czerwca 2007 r. rozszerzono świadczenia pomocowe o noszenie węgla u dwóch osób starszych. Jeden z wolontariuszy zagospodarował czas wolny osobie chorej, czytał książki.
2. **Praca z grupą:** wolontariusze biali udział przy organizowaniu zajęć, oraz pomagali dzieciom w nauce w Świetlicy przy Kościele św. Marka. i w Świetlicy socjoterapeutycznej w „Chatce Puchatka”, tu pomoc była świadczona od stycznia do kwietnia 2007 r..
3. **Pogotowie lekcyjne:** to pomoc dzieciom w nauce, zajęcia odbywały się w każdy dzień od poniedziałku do piątku. Od września 2007 r. wolontariusze pomagali dzieciom w nauce języka francuskiego. Z pomocy korzystały dwie osoby.
4. **Wolontariat okolicznościowy:** wolontariusze pomagali przy organizowaniu Pikniku Świętojańskiego, który odbył się 24 czerwca 2007 r.. W grudniu pomagali przy pakowaniu paczek z okazji Mikołajek organizowanych w Urzędzie Dzielnicy oraz czynnie uczestniczyli w zabawie pomagając Fundacji „Joni i Przyjaciele” przy organizowaniu konkursów oraz przy wydawaniu paczek.
5. **Punkt Informacji Obywatelskiej:** Dyżur w PIO był pełniony w każdy poniedziałek w godzinach 11:00 – 13:00. Razem z pracownikiem socjalnym dyżur pełnili studenci Wydziału Prawa. Cztero studentów udzielało porad prawnych np.: jak i gdzie złożyć odwołanie, jak sformułować poprawnie pismo, co zrobić gdy pracodawca postąpił nieuczciwie itp. Od października wolontariusze spotykają się z osobami potrzebującymi pomocy prawnej w środy w godz. od 14:00 do załatwienia ostatniej sprawy. W czasie wakacji kilkoro wolontariuszy zadeklarowało swoją pomoc. Przez okres lipca, sierpnia i września jedna z wolontariuszek z PIO służyła pomocą w zakresie porad prawnych. a przez okres lipca i sierpnia dwoje wolontariuszy pomagało osobom, które miały poprawki w uzupełnianiu wiedzy matematycznej.

Praca wolontariuszy koordynowana jest przez pracownika socjalnego. Pracownik socjalny ściśle współpracuje z Centrum Wolontariatu uczestnicząc co dwa- trzy miesiące w cyklicznych spotkaniach organizowanych przez Centrum Wolontariatu przy ul. Nowolipie.

Spotkania te dają możliwość wymiany doświadczeń z pracownikami z innych Ośrodków oraz nabycia wiedzy, jak pozyskać wolontariuszy i jak ich wynagradzać .

Wynagradzanie wolontariuszy:

- W prasie lokalnej „Nowa Gazeta Praska” zamieszczono podziękowanie dla wolontariuszy za pomoc osobom potrzebującym wraz z życzeniami udanych wakacji. Podziękowanie ukazało się w dniu 27 czerwca 2007 r.
 - Jedną z form wynagradzania wolontariuszy za ich bezinteresowną pomoc było kierowanie na bezpłatne szkolenia. W kwietniu udało się pozyskać dla czwórki studentów miejsce na cykl szkoleń pt. „Świat dzieci i ich rodzin”.
 - W czerwcu takie same szkolenie zorganizowano dla grupy wolontariuszy z Zespołu Szkół przy ul. Odrowąża. Dzięki przychylności prowadzących i Dyrektora szkolenie zorganizowano na terenie Szkoły.
 - Podjęto próbę pozyskania bezpłatnych biletów na spektakle teatralne. Prośbę skierowano do Dyrektorów Teatru „Syrena”, „Kwadrat”; prośba pozostała bez odpowiedzi.
 - Organizowano cykliczne spotkania z wolontariuszami w celu wyrażenia uznania dla ich pracy i budowania więzi w grupie.
 - We wrześniu ponownie podjęto próbę nawiązania kontaktu z Teatrami. Skierowano prośbę o wsparcie w postaci bezpłatnych biletów do Teatru Polskiego, Ateneum i Teatru Rampa. Wszystkie trzy teatry odpowiedziały pozytywnie i wsparły wolontariuszy biletami
 - Teatr Polski – przekazał 5 zaproszeń dwuosobowych na przedstawienia „Balladyna” i „Jak wam się podoba”;
 - Teatr Ateneum – na przedstawienie „Powrót do domu” – 5 zaproszeń dwuosobowych
 - Teatr Rampa – na przedstawienie „Jajokracja”- 20 biletów.
- Bilety pozyskano w związku z Dniem Wolontariusza – 05.12.2007 r.
Dzięki współpracy Dyrekcji Ośrodka i Dyrektora Teatru Polskiego udało się zakupić bilety po cenie 10,00 zł na przedstawienie „Pastorałka” dla 21 wolontariuszy.

Wolontariat Filia Nr 1

W 2007 r. z Ośrodkiem Filia nr 1 ul. Chodecka 2 regularnie współpracowało **16** wolontariuszy. Dodatkowo, rotacyjnie około 30 wolontariuszy pomagało dzieciom w odrabianiu lekcji oraz zaangażowało się w organizację zabaw dla dzieci z okazji Dnia Dziecka i Mikołajek, które odbyły się w Ratuszu Dzielnicy Targówek.

Koordinacją pracy wolontariuszy zajmuje się pracownik socjalny.

Pozyskiwanie nowych wolontariuszy odbywało się poprzez spotkania w szkołach: Liceum przy ul. Żuromińskiej i ul. Bartniczej, Kolegium Pracowników Służb Społecznych przy ul. Obrońców oraz poprzez zamieszczanie ogłoszeń na stronie www.ngo.pl.

Wolontariusze OPS Filia Nr 1 najchętniej angażują się w pomoc na rzecz dzieci.

Duża grupa wolontariuszy wraz z pracownikiem socjalnym, który koordynuje ich pracę, pomagali dzieciom w odrabianiu lekcji i nadrabianiu zaległości szkolnych podczas odbywającego się w każdy czwartek w godzinach 16.00 -18.00 Pogotowia Lekcyjnego.

Część wolontariuszy na stałe współpracuje ze Świetlicą socjoterapeutyczną przy ul. Krasnobrodzkiej. Koordinacją ich pracy zajmuje się Kierownik Świetlicy.

Dodatkowo wolontariusze świadczą pomoc indywidualną w domach podopiecznych.

Jedna wolontariuszka – emerytowana nauczycielka, w swoim domu udzielała korepetycji chłopcu wymagającemu indywidualnej pracy w nadrobieniu zaległości.

Inna wolontariuszka, uczennica Kolegium, chodzi do domu dziewczynki z zaburzeniami psychicznymi. Chodzą razem na spacer, do kina itp.

Jest również grupa wolontariuszy, którzy na stałe działają na rzecz osób starszych w Domu Dziennego Pobytu przy ul Chodeckiej 2.

Wolontariusze uczestniczyli również w szkoleniach organizowanych przez Akademię Wolontariatu w siedzibie Centrum Wolontariatu przy ul. Nowolipie. Tematy szkoleń, w których uczestniczyły nasze wolontariuszki to m.in. „Komunikacja Interpersonalna”, „Wystąpienia

publiczne” oraz „Przygotowywanie notatek prasowych”. Wolontariuszki uzyskały zaświadczenia uczestnictwa w szkoleniu.

W pierwszej połowie 2007 r. w Centrum Wolontariatu prowadzone były spotkania dla grupy pracowników socjalnych, którzy pracują z wolontariuszami. Tematy spotkań to m.in.: rola wolontariatu w ośrodkach pomocy społecznej, budowanie i zarządzanie projektami wolontariackimi, praca w grupie i inne.

▪ **Pomoc osobom bezdomnym**

Bezdomność jest ciągle nasilającym się problemem społecznym. Najczęstszymi przyczynami bezdomności są alkoholizm, bezrobocie, konflikty z prawem, eksmisje z lokalu. Wśród osób bezdomnych są też osoby przyjeżdżające do Warszawy w poszukiwaniu pracy, nie mające środków na wynajęcie samodzielnego mieszkania.

W 2007 roku z pomocy OPS Targówek skorzystały **74** osoby bezdomne, w tym z pomocy finansowej **51** osób. Osoby te otrzymały świadczenia w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych oraz obiadów w barze.

Usamodzieliło się 11 osób, które podjęły pracę i wynajęły mieszkanie, byli to mieszkańcy Schroniska ul. Knyszyńska i Bursy Kofoeda ul. Lniana. Jedna osoba otrzymała lokal socjalny w miejscu ostatniego meldunku stałego, natomiast dwie osoby są na liście oczekujących na przydział lokalu. Jedna osoba powróciła do rodziny.

Zmniejszyła się również liczba osób przebywających na terenie ogródków działkowych, **5** osób powróciło do miejsca zameldowania bądź do rodziny, natomiast pozostali mieszkańcy altanek działkowych to osoby, które nie mają motywacji do poprawy swoich warunków bytowych, mieszkające na działkach kilka lub kilkanaście lat.

Ośrodek Pomocy Społecznej od kilku lat prowadzi współpracę z **Oddziałem Straży Miejskiej**. Pracownik socjalny wraz z funkcjonariuszami odwiedza tereny ogródków działkowych w celu dotarcia do osób bezdomnych i udzielenia im informacji na temat schronisk i noclegowni. W razie konieczności możliwe jest przewiezienie osoby zainteresowanej do schroniska, w 2007 roku miał miejsce jeden taki przypadek.

Na terenie Dzielnicy znajdują się dwie placówki, w których osoby bezdomne mogą uzyskać schronienie:

Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Knyszyńskiej 1

W Schronisku zamieszkuje 35 osób, z każdą został podpisany na okres 6 m-cy indywidualny program wychodzenia z bezdomności. Jedna osoba otrzymała lokal socjalny poza Warszawą. Ogółem w ciągu roku było przyjętych 219 osób w tym: z ostatnim meldunkiem w Warszawie 57 osób, w województwie mazowieckim 47 osób, innych województw 115.

Bursa im. Kofoeda przy ul. Lnianej 1.

Na terenie placówki zamieszkuje 18 osób, przy przyjęciu okres adaptacyjny trwa 7 dni, następnie po zakwalifikowaniu są podpisywane indywidualne programy wychodzenia z bezdomności. Jedna osoba otrzymała lokal socjalny.

Pracownik socjalny Ośrodka uczestniczy w spotkaniach Zarządu oraz w Radach Opiekuńczych. Ośrodek współpracuje z obiema instytucjami. Współpraca polega na świadczeniu mieszkańcom pracy socjalnej, poradnictwa, pomocy w uzyskaniu dokumentów, uzyskaniu orzeczeń o niepełnosprawności, opiniowaniu wniosków o przydział lokalu, itp. oraz świadczeniu pomocy finansowej.

Ośrodek prowadzi też współpracę z innymi noclegowniami i schroniskami na terenie Warszawy oraz poza Warszawą, gdzie przebywają osoby bezdomne mające ostatnie miejsce zameldowania na terenie Dzielnicy Targówek. Kontakt z placówkami pozwala również na znalezienie schronienia dla osób zgłaszających się do Ośrodka z wnioskiem o taką formę pomocy.

- Stowarzyszenie Pomocy Bezdomnym – Pogotowie Interwencji Społecznej ul. Poznańska 13 m 5

Skierowano 21 osób, które otrzymały między innymi: pomoc rzeczową (odzież, obuwie, środki higieny); bezpłatną pomoc lekarską

- Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi” Dom za Bramą – Centrum Pomocy Wzajemnej ul. Targowa 82

Skierowano 22 osoby, które otrzymały pomoc w zakresie nabywania nowych umiejętności w uzyskaniu zatrudnienia.

- Dom Samotnej Matki im. Św. Brata Alberta, Laski,
Skierowano 7 osób po pomoc rzeczową,
- Centrum Pomocy Bliźniemu „Markot-3” ul. Marywilska 44,
Skierowano 14 osób na terapię indywidualną, pomoc rzeczową, pierwszą pomoc medyczną.

5. Działalność Działu Pomocy Specjalistycznej

Dział Pomocy Specjalistycznej świadczy pomoc pedagogiczno-psychologiczną rodzinom pozostającym pod opieką Ośrodka oraz realizuje program pomocy rodzinom zastępczym i wybranym rodzinom biologicznym, których dzieci przebywają w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Do zadań zespołu pracowników należy:

1. Wsparcie rodziny w kryzysie.
2. Ograniczenie liczby dzieci kierowanych do stacjonarnych placówek opiekuńczych i resocjalizacyjnych.
3. Dążenie do przywrócenia funkcji opiekuńczych wybranym rodzinom biologicznym.
4. Wsparcie pracowników socjalnych w pracy z rodziną.
4. Opiniowanie pedagogiczne kandydatów na rodziców zastępczych wskazanych przez Sąd i WCPR, przy ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi.
5. Indywidualne poradnictwo w zakresie niepełnosprawności.

W okresie sprawozdawczym udzielono łącznie **1 055** konsultacji w tym **498** porad telefonicznych, **557** indywidualnych. Łącznie udzielono pomocy **212** rodzinom (tj. 761 osobom). Pracownicy Działu uczestniczyli w **175** wizytach domowych, w tym w **124** interwencyjnych.

Działania dla osób niepełnosprawnych:

- Udzielono wsparcia w kwestii pozyskania ulg i uprawnień dla osób niepełnosprawnych, zabezpieczenia w sprzęt ortopedyczny - pomocniczy w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, ustalenia stopnia niepełnosprawności lub niezdolności do zatrudnienia **łącznie dla 75 osób**.
- Zabezpieczenia społecznego w tym przeliczania stażu pracy uprawniającego do ubiegania się o świadczenia z ZUS oraz przygotowywania wniosków rentowo – emerytalnych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przygotowano **7** wniosków o przyznanie emerytury, 4 osoby otrzymały już świadczenie. Przygotowano również 2 wnioski o przyznanie rent socjalnych, z czego jedna sprawa została rozpatrzona przez ZUS pozytywnie.

Zadania osoby odpowiedzialnej za powyższą problematykę:

- Kierowanie osób niepełnosprawnych i schorowanych do Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz wydawanie wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.
- Kierowanie osób mających uprawnienia do renty do lekarzy orzeczników do ZUS-u oraz wydawanie zaświadczeń o stanie zdrowia (N-9).
- Analiza dokumentów z przebiegu zatrudnienia osób ubiegających się o rentę inwalidzką, socjalną, rodzinną (podopiecznych Ośrodka), przygotowywanie kompletnych wniosków o przyznanie renty, emerytury oraz telefoniczne ustalanie archiwów akt dawnych lub archiwów placowych zagubionych dokumentów klientów.
- Pomoc merytoryczna w pisaniu odwołań od decyzji lekarzy orzeczników oraz decyzji ZUS.
- Konsultacje w sprawie ulg i uprawnień dla osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - ulg za przejazdy komunikacją miejską oraz dalekobieżną (pociągi autobusy), za opłaty telefoniczne,
 - odliczeń od podatku za leki, turnusy rehabilitacyjne, przewozy na leczenie i rehabilitację, utrzymanie psa przewodnika.
- Konsultacje oraz wydawanie stosownych wniosków oraz kierowanie do Miejskiego Ośrodka Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Informowanie klientów o kryteriach dochodowych oraz wymaganych załącznikach do wniosków o:
 - dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych,
 - likwidacji barier architektonicznych,
 - dofinansowania do zakupu sprzętu ortopedycznego i pomocniczego,

- udzielenie pożyczki na usamodzielnienie gospodarcze dla osób niepełnosprawnych ze środków PFRON.
- Wydawanie formularzy, zleceń na sprzęt ortopedyczny i pomocniczy wymaganych przez NFZ. Informowanie klientów o zasadach wypełniania i rejestrowania zleceń w NFZ oraz finansowania zakupu sprzętu przez NFZ, o konieczności % udziału środków własnych przy zakupie sprzętu i realizatorach posiadających limitowane umowy z NFZ.
- Kierowanie do Filii Ośrodka osób niepełnosprawnych wymagających pomocy drugiej osoby oraz informowanie o odpłatnościach za świadczone usługi. Informowanie o innych formach pomocy jakiej może udzielić Ośrodek.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz kierowanie do nich osób potrzebujących.
- Zbieranie informacji o programach realizowanych i wspieranych z funduszu PFRON oraz informowanie zainteresowanych klientów o możliwościach skorzystania z programu, jego zasadach, wymogach oraz potrzebnej dokumentacji. Kierowanie zainteresowanych do odpowiednich jednostek PFRON realizujących poszczególne zadania.
- Tworzenie i aktualizowanie bazy danych o instytucjach i organizacjach pozarządowych działających na terenie dzielnicy w tym także dla niepełnosprawnych.

Działania pedagogiczne:

- Przeprowadzono **280** konsultacji pedagogicznych w zakresie problematyki: **dzieci zaniedbywane, dzieci zagrożone przemocą i ulegające przemocy, dzieci sprawiające kłopoty wychowawcze, dziecko na tle rodziny dysfunkcyjnej.**

Naczelnym zadaniem pedagoga jest wykrywanie zależności między składnikami procesu wychowawczego. Uchwycone zależności przetwarza na wskazania praktyczne.

Podmiotem oddziaływania pedagoga są:

- dzieci zaniedbywane,
- dzieci zagrożone przemocą i ulegające przemocy,
- dzieci sprawiające kłopoty wychowawcze,
- dziecko na tle rodziny dysfunkcyjnej.

Zadania osoby odpowiedzialnej za powyższą problematykę:

1. Poradnictwo w zakresie spraw rodzinnych (indywidualne porady i wskazówki wychowawcze).
2. Współpraca z pracownikami socjalnymi w sprawach dotyczących rodzin dysfunkcyjnych:
 - a) wizyty w środowisku z prac. socjalnym (poznawcze, wspierające interwencje),
 - b) wstępna diagnoza rodziny.
3. Współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę (szkoły, poradnie, placówki opiekuńczo-wychowawcze, sąd, prokuratura).
4. Współpraca z WCPR i Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym w zakresie pomocy rodzinom zastępczym.
5. Praca z wybranymi rodzinami biologicznymi na rzecz przywrócenia możliwości powrotu dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych do środowiska naturalnego.

Prowadzenie grup wsparcia i spotkań edukacyjnych dla rodzin zastępczych i w przyszłości rodzin naturalnych. Opracowanie terminarza spotkań.

Działania psychologiczne:

- Przeprowadzono **191** konsultacji psychologicznych.

Zadania osoby odpowiedzialnej za powyższą problematykę:

- Diagnoza sytuacji problemowych.
- Udzielanie pomocy psychologicznej wszystkim członkom rodziny borykającym się z problemami, dostosowane do indywidualnych potrzeb.

- Porady indywidualne, konsultacje sytuacji problemowych, udzielanie wsparcia członkom rodziny.
 - Konsultacje rodzinne.
 - Współtworzenie i realizowanie programu edukacyjnej grupy wsparcia dla opiekunów dzieci z rodzin zastępczych.
 - W razie potrzeby kierowanie członków rodziny do odpowiednich placówek.
 - Współpraca z placówkami świadczącymi pomoc rodzinie.
1. Udzielanie pomocy psychologicznej klientom OPS kierowanym przez pracownika socjalnego.
 - Udzielanie porad indywidualnych i pomocy terapeutycznej.
 - Kierowanie do odpowiednich placówek zajmujących się danym rodzajem problemów.
 2. Współpraca z pracownikami socjalnymi w działaniach podejmowanych wobec rodzin borykających się z problemami.
 - Konsultacje sytuacji problemowych.
 - Współudział w interwencjach kryzysowych.
 3. Udzielanie indywidualnej pomocy psychologicznej pracownikom OPS.
 - Porady indywidualne dotyczące m. in. sposobów postępowania z trudnymi klientami;
 - Udzielanie wsparcia psychologicznego.
- Pedagodzy realizowali **Program Pedagoga Rodzinnego** w 7 rodzinach.
 Pedagog rodzinny uzupełnia dotychczasowy system pomocy środowiskowej dziecku i rodzinie. Naczelnym zadaniem pedagoga rodzinnego jest udzielanie profesjonalnej, długotrwałej i wielokierunkowej pomocy rodzinie.
 Pedagog rodzinny podejmuje pracę w rodzinie, która wyrazi zgodę na współpracę. Działania pedagoga rodzinnego podejmowane są w interesie i dla dobra dziecka. Pedagog rodzinny nie wyręcza rodziny w realizacji jej zadań. /Szczegółowe działania programu znajdują się w dokumentacji Działu Pomocy Specjalistycznej/
 - Psycholog realizuje **Program Psychologa Rodzinnego** w 6 rodzinach.
 Psycholog rodzinny udziela pomocy wszystkim członkom rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Celem programu jest psychologiczna pomoc rodzinom prowadząca do poprawy funkcjonowania rodziny jako systemu. Psycholog rodzinny podejmuje pracę w rodzinie, która wyrazi zgodę na współpracę. /Szczegółowe działania programu znajdują się w dokumentacji Działu Pomocy Specjalistycznej/
 - Pedagodzy uczestniczyli w 3 radach re kwalifikacyjnych w Domach Dziecka, w których przebywają dzieci z rodzin zamieszkujących na Targówku.
 - W ramach realizacji **Programu Edukacyjnych Grup Wsparcia dla rodzin zastępczych** odbyło się 6 spotkań w których uczestniczyło łącznie 56 osób. Od października spotkania grupy wsparcia zostały zawieszone z uwagi na uczestnictwo naszych rodzin w szkoleniu „Spokrewnionych Rodzin Zastępczych” realizowanym przez Mazowiecki Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa”.
 Tematyka zrealizowanych w 2007 r. spotkań Grup Wsparcia dla rodzin zastępczych:
 1. Funkcjonowanie dziecka w szkole
 2. Relacje z rówieśnikami
 3. Zainteresowania i pasje
 4. Wydarzenia traumatyczne
 5. Relacje w rodzinie
 6. Zachowanie dziecka
 Kolejne spotkania dotyczyły podjęcia próby nawiązania kontaktu z rodziną biologiczną za pośrednictwem rodziny zastępczej realizowane poprzez omówienie tematu i ankietę. Ankieta, o której mowa zawiera informację o sytuacji biologicznej rodziny dziecka.
 - Odbyło się pięć spotkań **Zespołu Interdyscyplinarnego**, na których omawiano dwie sprawy podopiecznych Ośrodka - zgłoszone przez pracowników socjalnych. Ponadto pracownicy

Działu uczestniczyli jako eksperci w czterech posiedzeniach interdyscyplinarnych zespołów zadaniowych

- W pierwszym przypadku rodzina otrzymała mieszkanie poza obrębem naszej Dzielnicy.
- W drugim przypadku dziecko zostało umieszczone w Szkole Wsparcia Rozwoju, a biologiczna matka otrzymała lokal socjalny, co pozwoliło na utrzymanie rodziny zastępczej.
- W trzecim przypadku w ramach rozpoczętej procedury toczy się postępowanie sądowe.
- Z Naczelnikiem Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia przeprowadzono 5 kontroli w zakresie realizacji zadań publicznych zleconych przez miasto stołeczne Warszawa z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w organizacjach pozarządowych.
- Wydano 18 rekomendacji do ofert organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz 4 opinie o projektach. Telefonicznie poinformowano 25 organizacji o różnych konkursach na realizację zadań zleconych do wykonania.
- Bezpłatnie na kolonie socjoterapeutyczne wyjechało 10 dzieci z rodzin zastępczych.

W odniesieniu do pracy z rodziną biologiczną, której dzieci przebywają w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych podjęto następujące działania:

- W celu rozpoznania możliwości pracy z rodziną biologiczną na rzecz powrotu ich dzieci z rodzin zastępczych bądź placówek opiekuńczo – wychowawczych podjęto próbę nawiązania kontaktu ze środowiskiem rodzin biologicznych za pośrednictwem rodzin zastępczych z naszego rejonu. Wśród rodzin zastępczych przeprowadzono ankietę sondażową o relacjach z rodzinami biologicznymi dzieci pozostających pod ich opieką. Ankietę rozesłano do **59** rodzin. Uzyskaliśmy **62%** informacji zwrotnych. Z danych pozyskanych z ankiet szczególnie zastanawia fakt, że na pytanie o planach przejęcia opieki przez rodziców biologicznych odpowiedziało pozytywnie **12** osób, ale do 30 czerwca b.r. wyłącznie jedna matka biologiczna nawiązała z nami kontakt i to jedynie w kwestii poradnictwa prawnego odnośnie jej problemów mieszkaniowych, a nie odzyskania dzieci. W jednym przypadku ścisła współpraca klientki z naszym działem dała zainteresowanej wymierne korzyści. Klientka otrzymała mieszkanie, które pomogliśmy wyposażać w meble. Od tego czasu dzieci odwiedzają matkę w domu i na nowo mają szansę na budowanie zdrowych relacji rodzinnych. W oczekiwaniu na dalsze zgłoszenia będziemy ustawicznie podnosić problem powrotu dzieci do własnych rodzin na cyklicznych spotkaniach organizowanych dla rodzin zastępczych.

Rezultaty pracy Działu Pomocy Specjalistycznej:

1. Utrzymywanie (trwałość) rodzin zastępczych, spokrewnionych, powołanych przez sąd, nieprzygotowanych (nie biorących udziału w szkoleniu specjalistycznym) do pełnienia swoich funkcji:
 - a) Edukacyjne grupy wsparcia;
 - b) Organizowanie szkoleń, spotkań, prelekcji;
2. Utworzenie integracyjnej grupy rodzin zastępczych o charakterze samopomocowym.
3. Pokonanie kryzysu w rodzinie wynikającego z następujących problemów:
 - a) Problemy szkolne – 10 rodzin
 - b) Problemy rówieśnicze i rozwojowe- 6 przypadków
 - c) Dysfunkcje rodzinne – 3 przypadki
 - d) Problemy psychologiczne- 5 przypadków
4. Opracowanie i realizacja autorskiego programu – Zespół Interdyscyplinarny.
5. Zapobieżenie umieszczenia 7 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poprzez pozytywną kwalifikację wstępną na rodzinę zastępczą.
6. Opracowano i omówiono wstępnie z przedstawicielami Domów Dziecka „Program ds. wspierania rodziny w odzyskaniu utraconych zdolności sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec własnych dzieci”.

VI. POMOC USŁUGOWA

1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Jedną z grup korzystających z pomocy Ośrodka są osoby starsze, chore przewlekłe i niepełnosprawne. Głównym celem działania na rzecz w/w osób jest utrzymanie ich w środowisku zamieszkania w maksymalnie dobrej kondycji psychicznej i fizycznej.

Większość tych ludzi żyje skromnie a rozpatrując ich sytuację od strony indywidualnej należy stwierdzić, iż mają oni problemy z koniecznością ciągłych przystosowań do szybko następujących zmian ekonomicznych i społecznych. Problemem jest ich osamotnienie i izolacja oraz brak wzajemnego zrozumienia i porozumienia z dziećmi. Powstające na tej płaszczyźnie konflikty nasilają w nich brak poczucia przydatności i osamotnienie. Innym problemem starzejących się ludzi jest ich zły stan zdrowia. Zmniejszona odporność na choroby utrudnia ich zapobieganie i leczenie. Zły stan zdrowia powoduje, iż osoby w podeszłym wieku mają trudności w samodzielnym funkcjonowaniu i wymagają pomocy a także niejednokrotnie opieki.

W zakresie działań podejmowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz poprawy sytuacji tych osób na pierwszym miejscu znajdują się usługi opiekuńcze i opiekuńczo specjalistyczne świadczone bezpośrednio u klienta w domu. Przysługują one osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób a jest jej pozbawiona, jak również osobom, którym rodzina nie może zapewnić niezbędnej pomocy.

W 2007 roku usługi świadczone były dla **361** osób, w tym dla: 306 osób świadczone usługami opiekuńcze; 72 osób usługi opiekuńcze - specjalistyczne; 70 osób opiekuńczo-porządkowe; 21 osób specjalistyczne - rehabilitacyjne.

Usługi realizowane były przez Agencję Służb Społecznych i Fundację „ZDROWIE”, zgodnie z zawartymi umowami i wydanymi decyzjami administracyjnymi

RODZAJ USŁUG	Liczba osób	Liczba godzin	Kwota usług
Usługi opiekuńcze	306	60 912	390 456,00
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	72	19 235	148 423,50
Usługi opiekuńczo-porządkowe	70	2 003	28 042,00
Usługi specjalistyczne-rehabilitacyjne	21	800	21 600,00
Usługi - ogółem	X	82 950	588 521,50

Średni koszt jednej godziny usług:

- opiekuńczych wynosił 6,45 zł,
- specjalistycznych usług opiekuńczych wynosił 7,76 zł,
- koszt godziny usług porządkowych wynosił 14,00 zł,
- koszt godziny usług rehabilitacyjnych wynosił 27,00 zł

Po rozeznaniu środowiska przez pracownika socjalnego i koordynatora usług zostaje wspólnie z osobą zainteresowaną ustalony zakres czynności.

Podstawowy zakres usług opiekuńczych to między innymi;

- pomoc w zrobieniu zakupów,
- utrzymanie na bieżąco porządku i czystości w mieszkaniu,
- przygotowanie lub dostarczenie z baru posiłku,
- utrzymanie kontaktu z lekarzem oraz realizacja recept,

- towarzystwienie podczas spacerów,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Usługi opiekuńczo specjalistyczne przyznawane są osobom leżącym oraz wymagającym opieki specjalistycznej. Świadczone są głównie u osób;

- w stanie terminalnym,
- ze schorzeniami nowotworowymi,
- z gościem przewlekłe postępującym,
- z chorobą Parkinsona,
- dotkniętych trwałym inwalidztwem po wypadkach.

Decyzje przyznające w/w usługi mają w swoim zakresie pielęgnację przeciwoleżynową, pomoc w załatwieniu potrzeb fizjologicznych, karmienie, karmienie przez sondę, mycie i kąpiel w łóżku, zmianę pampersów, oraz inne czynności w zależności od sytuacji.

Od sierpnia do grudnia do realizacji zostały włączone usługi **opiekuńczo -porządkowe** i specjalistyczne -rehabilitacyjne. Usługi porządkowe pozwoliły na uporządkowanie bardzo zaniedbanych mieszkań. Z tej formy pomocy skorzystało 70 osób. Wypracowano ogółem 2 003 godzin.

Usługami porządkowymi objęte zostały głównie osoby samotne, niepełnosprawne oraz chore psychicznie. Przedmiotem prowadzonych działań było doprowadzenie do stanu używalności lokali, których mieszkańcy z racji wieku, niepełnosprawności lub chorób psychicznych nie byli w stanie sami o to zadbać.

W ramach świadczonych usług przeprowadzono porządkowanie lokali po remontach administratora a także usuwano wieloletnie zaniedbania wywożąc nagromadzone śmieci. Często wiązało się to z przeprowadzeniem dezynsekcji.

U wielu osób starszych przeprowadzono generalne porządki, polegające na: myciu okien, podłóg, czyszczeniu mebli, trzepaniu dywanów.

Efektom podjętych działań była poprawa warunków życia podopiecznych, a także mobilizacja do stałego, systematycznego dbania o porządek. U wielu klientów po uprzątnięciu lokali poprawiły się relacje z sąsiadami. W wielu wypadkach do działań porządkowych włączyła się rodzina spajając tym więzy rodzinne. Sami zainteresowani mając posprzątane mieszkania czują się lepiej i nie wstydzą się wezwać do domu lekarza.

Realizacja usług porządkowych w domach klientów pozostawała pod stałą kontrolą koordynatorów usług.

Usługi rehabilitacyjne realizowane były na podstawie skierowania lekarskiego i wykonywane były przez wysoko wykwalifikowany personel w kierunku rehabilitacji.

Do rehabilitacji w domu zostały zakwalifikowane osoby z rozpoznaniem;

- po wylewach i udarach 7 osób
- po wypadkach 3 osoby
- z dziecięcym porażeniem mózgowym 5 osób
- urazach kręgosłupa 6 osób.

Usługi były pełnione przez bardzo krótki okres, cieszyły się dużym zainteresowaniem i zadowoleniem wśród osób, u których były realizowane.

Prawidłowa realizacja usług ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco jest kontrolowana przez koordynatorów.

2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi są finansowane ze środków Wojewody. Realizowane są zgodnie z wydanymi przez OPS decyzjami administracyjnymi przez Bródnowskie Stowarzyszenie Przyjaciół i Rodzin Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „POMOST”.

Koszt jednej godziny wynosi 14,25 zł.

W 2007 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęte zostały **81** osoby (w tym 54 osoby z zaburzeniami psychicznymi, 18 osób z upośledzeniem umysłowym oraz 9 osób z rozpoznaniem autyzmu).

Usługi świadczone były przez **15 000** godzin na kwotę **234 920,01** zł.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są świadczone w domu podopiecznego przez pracowników zatrudnionych przez Bródnowskie Stowarzyszenie Przyjaciół i Rodzin Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „POMOST”, w zakresach:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia poprzez kształtowanie umiejętności zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie.
- interwencje i pomoc w życiu w rodzinie, poprzez między innymi pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych; poradnictwo specjalistyczne, interwencje kryzysowe, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne.
- pomoc w załatwianiu różnego typu spraw urzędowych.
- pomoc w gospodarowaniu budżetem domowym w tym nauka planowania i racjonalnego wydawania.
- pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia a w szczególności motywowanie do podjęcia i kontynuowania leczenia psychiatrycznego oraz u lekarzy innych specjalizacji.
- rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu, jak również współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego zmierzającego do wielostronnej aktywizacji podopiecznego.
- dotyczy to głównie osób z upośledzeniem umysłowym i z deficytami narządu ruchu oraz osób z autyzmem.
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych.

Niejednokrotnie podopiecznych trzeba uczyć podstawowych czynności i spraw związanych z życiem w środowisku.

Każdy podopieczny na wstępie ma ustalony indywidualny program edukacyjno – rehabilitacyjny w zależności do jego deficytów. Program pracy z klientem (zakres usług) ustalany jest wspólnie z lekarzem prowadzącym (cel skierowanie do usług specjalistycznych), pracownikiem socjalnym, specjalistą do spraw usług specjalistycznych i podopiecznym.

Obserwuje się, że grupa podopiecznych korzystająca z usług od kilku lat nie musiała przebywać na leczeniu w oddziale psychiatrycznym, pomimo poprzednio częstych lub długotrwałych hospitalizacji, bądź też u niektórych pobyty te są krótkie. Taki jest między innymi cel tych usług.

Można wnioskować iż stałe wsparcie opiekuna-terapeuty, który jest oparciem dla swojego podopiecznego w środowisku daje efekty w postaci lepszego funkcjonowania.

Poprzez wyrabianie nawyku przyjmowania regularnie leków, częstych wizyt u psychiatry podopieczny zaczyna dbać o swoje zdrowie psychiczne widząc korzyści z tego dla siebie.

Opiekunowie mają też za zadanie dbanie o to by podopieczny opłacał świadczenia i planował swój budżet domowy. Obserwuje się również zmniejszenie zadłużeń świadczeniobiorców właśnie dzięki osobie, która dba o całokształt spraw socjalnych swojego podopiecznego. W wielu przypadkach poprawia się też wygląd mieszkań oraz higiena osobista podopiecznych.

Jest to niewątpliwie proces długotrwały i niejednokrotnie mozolny, podopieczni to osoby, które często wiele lat spędzili w szpitalach psychiatrycznych, bądź też bywali wyręczeni przez rodzinę w czynnościach życia społecznego.

Pogłębiająca się izolacja społeczna również wytrącała chorych psychicznie z życia.

Podopieczni, którzy chętnie współpracują ze swoim opiekunem proces rehabilitacji postępuje systematycznie.

W tej specyficznej pracy środowiskowej terapeuta często pomaga całej rodzinie rozwiązując sytuacje konfliktowe lub trudne. Opiekun przyucza swojego podopiecznego do zachowania struktury dnia i kontaktów społecznych.

Wielu podopiecznych usług jest uczestnikami różnych ośrodków pobytu dziennego, Klubu Pacjenta „PROMYK”. Podopieczni spotykają się również w domach, pomagają sobie wzajemnie.

W czasie kontroli koordynatora usług przeprowadzonych w domach podopiecznych obserwować można większą otwartość, spontaniczność i chęć nawiązywania kontaktów interpersonalnych oraz zaufanie do osób chcących im pomóc.

W przypadku pracy z dzieckiem upośledzonym, opiekun koryguje błędy wychowawcze, daje możliwość wzajemnego odpoczynku od siebie matki i dziecka, doprowadza dziecko do placówki dziennego pobytu, ewentualnie je przyprowadza do domu.

Pracując z dzieckiem autystycznym terapeuta realizuje również zlecony przez lekarza program rehabilitacyjny.

Nadzór nad realizacją w/w usług z ramienia Ośrodka Pomocy Społecznej sprawuje specjalista do spraw usług specjalistycznych, który dokonuje kontroli w zakresie jakości świadczonych usług przez opiekunów. Zaistniałe nieprawidłowości są na bieżąco omawiane z kierownikiem Stowarzyszenia. Do zadań pracownika należy również w przypadkach trudnych omawianie i ewentualnie modyfikowanie planu rehabilitacyjno-edukacyjnego z lekarzem prowadzącym, pracownikiem socjalnym, kierownikiem Stowarzyszenia i z opiekunem.

VII. ŚWIADCZENIA RODZINNE

Ze świadczeń rodzinnych w okresie od stycznia do grudnia 2007 skorzystało **3 979** rodzin.

Łącznie na świadczenia rodzinne wydano **12 307 611,84 zł**

z tego:

- świadczenia rodzinne - **9 311 763,04**
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - **1 460 000,00**
- zaliczka alimentacyjna - **1 535 848,80**

Rodzaj świadczenia	Liczba dzieci (osób), którym przyznane zostały świadczenia
Zasiłki rodzinne	4 920
Dodatki z tytułu: - urodzenia dziecka	341
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	462
- samotnego wychowywania dziecka i utraty zasiłku dla bezrobotnych	12
- samotnego wychowywania dziecka	383
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	258
- rozpoczęcia roku szkolnego	2 762
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	9
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	480
Zasiłki pielęgnacyjne	1 554
Świadczenia pielęgnacyjne	136
Zaliczka alimentacyjna	523
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w tym: dodatek z tyt. urodzenia dziecka	1 460

Działając w trybie art. 4 ustawy z dnia 22 kwietnia 2004 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej Dział Świadczeń Rodzinnych podejmował czynności w zakresie możliwości wywiązania się przez dłużników z zasądzonych alimentów wobec osób, którym przyznał decyzją zaliczkę alimentacyjną na dzieci. W szczególności ustalenia przyczyn nie wywiązania się z zobowiązań alimentacyjnych.

W tym celu:

- w 154 sytuacjach wystąpiono do OPS o przeprowadzenie wywiadów środowiskowych.
- w 160 przypadkach wezwano dłużników celem złożenia wyjaśnień dotyczących okoliczności nie wywiązania się z zasądzonych alimentów.
- w 17 sprawach skierowano do Urzędu Pracy pismo o informacje o możliwościach aktywizacji zawodowej osoby nie wywiązującej się z zobowiązań alimentacyjnych.

- w 34 sprawach złożono do prokuratury wnioski o wszczęcie postępowania o przestępstwo nie alimentacji.
- w 55 skierowano wnioski o zatrzymanie prawa jazdy.
- w 16 skierowano do robót publicznych

W 2007 roku było 550 dłużników alimentacyjnych, w tym: dłużnicy, dla których, ze względu na miejsce zamieszkania organem właściwym jest Dzielnica Targówek, natomiast wierzyciel pobiera zaliczkę alimentacyjną w miejscu zamieszkania, innym niż przebywa dłużnik. Wszystkie uzyskane informacje przekazano do komorników sądowych prowadzących postępowania egzekucyjne wobec dłużników alimentacyjnych.

VIII. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ LOKALNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ DLA DZIELNICY TARGÓWEK

Działanie profilaktyczne to proces, który wspiera zdrowie przez umożliwienie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągnięcie subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia (Z. Gaś, 1997).

Działania w postaci środków zaradczych i naprawczych w 2007 roku były realizowane zgodnie z *Lokalnym Programem Profilaktyki Uzależnień dla Dzielnicy Targówek*, przyjętym uchwałą Nr IV/18/2007 Rady Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy z dnia 14 marca 2007 r. i skierowane były do społeczności lokalnej. Zmierzały do zapobiegania i minimalizowania skutków alkoholizmu, narkomanii, przemocy, HIV/AIDS.

Działający w Dzielnicy Targówek wieloletni system różnorodnej, specjalistycznej pomocy dla dzieci i młodzieży zagrożonej patologią, dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób współuzależnionych i doznających przemocy w rodzinie, ogranicza skalę zjawisk uznanych za niekorzystne i uciążliwe społecznie. Zapobieganie uzależnieniom przebiega na różnych poziomach, w ramach profilaktyki pierwszorzędowej, drugorzędowej i trzeciorzędowej.

- *Profilaktyka pierwszorzędowa* to działanie mające na celu: z jednej strony - promocję zdrowia i przedłużenie życia człowieka, zaś z drugiej zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcjonalnymi. Szczególnie wyraźnie akcentuje się tutaj budowanie i rozwijanie różnorodnych umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, albowiem deficyty w tym zakresie są powszechnie spotykane w populacji osób dysfunkcjonalnych. Równie ważne jest dostarczanie rzetelnych informacji, dostosowanych do specyfiki odbiorców;

- *Profilaktyka drugorzędowa* ma na celu ujawnianie osób o najwyższym ryzyku dysfunkcjonalności oraz pomaganie im w redukcji tego ryzyka (a więc zapobieganie rozwojowi zaburzeń).

- *Profilaktyka trzeciorzędowa* rozumiana jest jako interwencja po wystąpieniu dysfunkcji. Ma ona na celu, z jednej strony - przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego, zaś z drugiej - umożliwienie osobie objętej terapią i rehabilitacją powrotu do społeczeństwa, prowadzenia w nim satysfakcjonującego i społecznie akceptowanego trybu życia, wolnego od patologii.

W 2007 r. na terenie Dzielnicy Targówek w ramach **profilaktyki uzależnień** zostały przeprowadzone następujące programy i kampanie informacyjno-edukacyjne:

Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.

Kampania jest ogólnopolską akcją, podejmującą problem profilaktyki uzależnień. W Dzielnicy Targówek realizowana jest od 2005 roku. Jednym z jej najważniejszych celów jest promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec wielu patologii, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy. W Kampanii wzięło udział ok. 320 uczestników z dwóch szkół podstawowych, gimnazjum i dwóch świetlic socjoterapeutycznych. Uczestnicy wykonali prace konkursowe, które zostały nagrodzone. Kampania zaangażowała

dzieci i młodzież do aktywnego przeciwstawienia się nałogom i przemocy. Pokazała, że lepiej zaangażować się w sport i żyć zdrowo, niż popadać w sidła uzależnień.

„Młoda Warszawa bez %” i Dzielnicowa kampania Lato bez %.

Strategia kampanii zakłada bezpośrednie oddziaływanie na sprzedawców oraz na młodzież w celu ograniczania spożywania alkoholu przez nieletnich. Grupy docelowe to: sprzedawcy, media lokalne, media ogólnopolskie, jednostki samorządów lokalnych, nieletni, rodzice. W czerwcu 2007 r. w stołecznych szkołach gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych wśród 4 000 uczniów zostało przeprowadzone badanie „Młodzi o spożyciu alkoholu i innych używkach” według metodologii ESPAD i kwestionariusza międzynarodowego projektu badawczego. Celem badania było opracowanie wiarygodnego i obiektywnego raportu dotyczącego opinii nieletnich mieszkańców Warszawy na temat spożycia i dostępności alkoholu dla nieletnich oraz ich percepcji profilaktycznych działań m. st. Warszawy.

Analiza i ocena podejmowanych dotychczas działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Warszawy.

Pracownicy Działu Uzależnień Ośrodka Pomocy Społecznej brali czynny udział w badaniu dotyczącym przeciwdziałania przemocy domowej na terenie m. st. Warszawy. Badanie było przeprowadzone przez **Firmę Resoluti**. W ramach badania przeprowadzane były ankiety dotyczące bazy pomocowej instytucji i ich działań na terenie Dzielnicy Targówek a także ankiety dotyczące kompetencji i uprawnień przeprowadzane ze specjalistami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie pracującymi w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy ul. Stojanowskiej 12/14.

Kampania „Cięża bez alkoholu”

W ramach działalności profilaktyczno edukacyjnej Ośrodek Pomocy Społecznej wziął udział w Kampanii realizowanej w całej Warszawie „Cięża bez alkoholu”. Na terenie Dzielnicy zostały rozpropagowane ulotki i plakaty informacyjno – edukacyjne. Zostały także dostarczone materiały dotyczące w/w Kampanii do placówek służby zdrowia z terenu Dzielnicy Targówek i przeprowadzone pogadanki edukacyjne z rodzicami dzieci uczęszczających do świetlic socjoterapeutycznych.

Program „Sport, animacja , wdrażanie do uczestnictwa”

Program realizowany w ramach zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży realizowany był w dwóch etapach:

Pierwszy etap odbywał się w okresie od 16 kwietnia do 11 czerwca 2007 r. w sali sportowej Ośrodka Sportu i Rekreacji m. st. Warszawy w Dzielnicy Targówek Warszawie przy ul. Ossowskiego 25 oraz hali sportowej przy Gimnazjum nr 144 w Warszawie przy ul. Turmonckiej 2. W ramach Programu prowadzone były zajęcia sportowe z wychowania fizycznego dla dzieci ze szkół podstawowych z rodzin zagrożonych patologiami prowadzone przez wykwalifikowanych trenerów sportu. W zajęciach uczestniczyło około 50 dzieci.

Drugi etap prowadzony był w okresie od 4 października do 20 grudnia 2007 r. w siedmiu Szkołach Podstawowych na terenie Dzielnicy Targówek. W programie sportowym wzięło udział ok. 128 dzieci.

Program „Zanim Spróbujesz”

W zakresie działania profilaktyki pierwszorzędowej został przeprowadzony program profilaktyczny w Gimnazjum nr 142 w Warszawie. **Program „Zanim Spróbujesz”** realizowany był w miesiącu grudniu 2007 r. przez Centrum Profilaktyki i Psychoedukacji Szkolnej. W programie wzięło udział 96 uczniów z pięciu klas, około 50 rodziców i 20 nauczycieli. Wszystkie zajęcia z uczniami odbyły się planowo według ustalonego ze szkołą harmonogramu. Poprzedzone były wstępną diagnozą, co ułatwiło rozpoznanie oczekiwań i potrzeb uczniów. Z każdych zajęć opracowana została ankieta ewaluacyjna a także sprawozdanie pisemne opisujące przebieg zajęć oraz stopień realizacji celów. Uzyskane informacje zostały przekazane pedagogom szkolnym w celu ułatwienia dalszej pracy z trudnymi dziećmi.

Kolonie letnie z programem profilaktycznym.

W ramach realizacji zadań na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonej patologią w okresie wakacji Dział Uzależnień zorganizował kolonie letnie. Realizatorem było Biuro Turystyczne „AR-TOURS” zgodnie z założonym programem i podpisaną wcześniej umową dla 135 dzieci. Dzieci wypoczywały w ośrodku wypoczynkowym „BORUTA” w Świbnie położonym na Wyspie Sobieszowskiej w odległości ok. 800 m od morza. Podczas pobytu korzystały z wycieczek, zajęć sportowych, kąpeli morskich i innych atrakcji zorganizowanych przez Biuro Turystyczne a także były objęte opieką doświadczonego psychologa, który prowadził zajęcia profilaktyczne. Dzieci wróciły z kolonii zadowolone, wypoczęte, wyciszone i z nowymi chęciami do dalszej nauki w szkole.

W 2007 roku kontynuowana była działalność profilaktyczna dla dzieci i młodzieży w ramach której funkcjonowały 3 świetlice.

1. Dwie świetlice socjoterapeutyczne:

- Świetlica socjoterapeutyczna „Świetlik”, przy ul. Krasnobrodzkiej 11,
- Świetlica socjoterapeutyczna „Chatka Puchatka”, przy ul. Węgrowskiej 1/3,

2. Świetlica opiekuńczo-wychowawcza przy Szkole Podstawowej nr 58 przy ul. Mieszka I nr 7.

Świetlica Socjoterapeutyczna przy ul. Krasnobrodzkiej 11

W 2007 roku w świetlicy przebywało rotacyjnie 121 dzieci. W ramach zajęć prowadzonych w świetlicy dzieci otrzymały pomoc w nauce i pokonywaniu trudności oraz zdobycie wiedzy w wybranych dziedzinach.

Poza zajęciami edukacyjnymi, kulinarnymi, plastycznymi i sportowymi, w świetlicy realizowane były zajęcia socjoterapeutyczne oraz pomoc psychologa. Oferta świetlicy kierowana była do uczniów w wieku 6-15 lat, przede wszystkim pochodzących ze środowisk ubogich, zaniedbanych, z rodzin wymagających wsparcia. Obejmując opieką dzieci i młodzież z trudnych środowisk placówka zapewniła im zajęcia rozwijające zainteresowania, korygujące zachowanie, dostarczyła im emocjonalnego wsparcia i pomocy socjalnej.

Wychowawcy świetlicy nawiązali regularną współpracę z rodzicami dzieci przebywających w świetlicy. Świetlica oferowała również rodzicom możliwość wspólnego świętowania, organizując rodzinne spotkania.

Studentom i wolontariuszom umożliwiono zdobywanie ciekawych doświadczeń zawodowych.

W 2007 r. świetlicy nadano nową nazwę „Świetlik”. Wydano broszurkę reklamującą świetlicę oraz utworzono stronę internetową świetlicy.

Świetlica socjoterapeutyczna „Chatka Puchatka” ul. Węgrowska 1/3

Świetlica “Chatka Puchatka” objęła opieką w 2007 r. rotacyjnie 109 dzieci. W świetlicy prowadzone były różne działania – począwszy od organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, poprzez zajęcia wspomagające rozwój, rozwijające umiejętności życiowych i społecznych – aż po działania korekcyjne i wyrównawcze (wyrównywanie braków szkolnych, eliminowanie zachowań niepożądanych społecznie w toku prowadzonych programów socjoterapeutycznych i realizacji indywidualnych programów rozwojowo-terapeutycznych).

Programem świetlicy objęte były dzieci i młodzież pochodzące z rodzin alkoholowych, zagrożone uzależnieniami, niedostosowane społecznie, wychowujące się w warunkach niekorzystnych dla prawidłowego rozwoju i pozbawionych częściowo opieki rodzicielskiej.

W ramach działalności świetlicy prowadzona była współpraca z rodzicami dzieci przebywającymi w świetlicy jak również z nauczycielami, pedagogami i kuratorami. W minionym roku ze świetlicą współpracowało łącznie 12 wolontariuszy i stażystów, studentów kierunków psychologiczno pedagogicznych i resocjalizacyjnych, którzy pomagali wychowawcom w prowadzeniu zajęć z dziećmi.

W ramach działalności świetlicy prowadzone były także:

- rozmowy indywidualne z dziećmi i młodzieżą,
- rozmowy indywidualne z rodzicami, praca z rodziną,
- rozmowy z pedagogami, wychowawcami, kuratorami,
- zajęcia świetlicowe - gry planszowe, edukacyjne i zabawy z elementami zdrowej rywalizacji; edukacyjne gry komputerowe,
- odrabianie lekcji dla najbardziej potrzebujących, gry edukacyjne,
- zajęcia wspomagające ogólny rozwój psychofizyczny,
- zajęcia świetlicowe organizowane w soboty,
 - gry i zabawy uczenie zdrowej rywalizacji,
 - zabawy taneczne,
 - imprezy okolicznościowe (urodziny dzieci),
 - wycieczki poza świetlicę (basen, kino, kręgle, teatr, muzeum).

Świetlica opiekuńczo-wychowawcza przy Szkole Podstawowej nr 58, ul. Mieszka nr 7

W 2007 r. w zajęciach organizowanych w świetlicy uczestniczyło 45 dzieci, które pochodzą z rodzin bardzo biednych i patologicznych.

W placówce prowadzone były działania zapewniające dzieciom:

- opiekę w bezpiecznym i miłym otoczeniu;
- stworzenie warunków do wypoczynku, relaksu;
- zapewnienie pomocy w odrabianiu prac domowych;
- kształcenie umiejętności oceniania i wartościowania, wyrabianie spostrzegawczości, logicznego myślenia i wypowiadania się oraz kształcenie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie.

W świetlicy prowadzone były różne formy zajęć pracy:

- zajęcia plastyczne- rozwijające umiejętności manualne (układanki, malowanie farbami, rysowanie, kolorowanie, wydzieranie, szycie);
- zajęcia wokalne – muzyczne;
- zabawy ruchowe, gry sportowe.

Dzieci kilkakrotnie były w kinie, teatrze, na basenie. Wspólnie z wychowawcami dzieci przygotowały jasełka pt. „Kolęda na ziemi”, które prezentowane były w szkole, w firmie Procter&Gamble i w kościele Zmartwychwstania Pańskiego. Wszystkie dzieci bardzo chętnie uczestniczyły w zajęciach, które pozwoliły im na wykazanie dużej aktywności i pomysłowości.

Realizacja profilaktyki uzależnień w formie informacyjnej, poradniczej oraz terapeutycznej

W ramach funkcjonowania Działu Uzależnień swoją działalność prowadziły:

- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

ds. przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, HIV/AIDS przy ul. Chodeckiej 2

- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy ul. Stojanowskiej 12/14,

- 2 Grupy Wsparcia

z elementami edukacyjnymi dla osób współuzależnionych i doznających przemocy domowej.

Realizowany również był program **„Praca ze sprawcami przemocy domowej, uwikłanymi w problem alkoholowy na terenie Dzielnicy Targówek”**.

Głównym celem funkcjonowania Punktów było zwiększenie dostępności dla mieszkańców dzielnicy do informacji na temat uzależnień, a w szczególności na temat choroby uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia. Aby osoby potrzebujące uzyskały wszechstronną wiedzę, na dyżurach pracują: pracownik socjalny, instruktor terapii uzależnień, psycholog, pedagog, pielęgniarka, profilaktycy uzależnień. Na pierwszą rozmowę najczęściej zgłaszały się rodziny osoby nadmiernie pijącej, które wykorzystywały własne środki i umiejętności poradenia sobie z tym problemem. Sporadycznie zgłaszały się osoby, których problem nadużywania alkoholu dotyczy osobiście.

Zadaniem osób pełniących dyżur było udzielenie wsparcia a także właściwe zdiagnozowanie i udzielenie informacji o terapii, poradniach odwykowych, grupach samopomocowych AA, grupach wsparcia dla osób współuzależnionych, a także współpraca z Dzielnicowym Zespołem Realizacji Programu i Profilaktyki Alkoholowej w Dzielnicy Targówek w sprawach o zobowiązanie do leczenia itp.:

Oferta dla ofiar przemocy domowej uzupełniona była o dyżury radcy prawnego, który udzielił **150** porad prawnych.

Pracownicy Punktów przyjmowali osoby kierowane przez policję, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych i pracowników Działu Uzależnień. Bardzo często zdarzało się, że osoby, którym wcześniej udzielono pomocy przyprowadzały również swoich znajomych mających podobne problemy.

Do Punktu wpływały również pisemne zawiadomienia od Dzielnicowych z Komisariatu Policji, sprawujących nadzory nad rodzinami w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

W ślad za przekazywanymi z Komisariatu informacjami o prowadzonych „Niebieskich Kartach”, do osób poszkodowanych wysyłane były wezwania w celu uzupełnienia oferty pomocy. W sytuacji gdy zachowanie sprawcy nie zmieniło się, był on wzywany na rozmowę ostrzegawczą. Podobne wezwania kierowane były również do osób umieszczanych w izbie wytrzeźwień z podejrzeniem stosowania przemocy domowej.

W trakcie pierwszej wizyty u ofiary przemocy, przeprowadza się diagnozę zjawiska. Osoba otrzymuje wsparcie i pełną informację na temat możliwości radzenia sobie z problemem. Otrzymuje ulotkę programową wraz z propozycją pomocy.

W Punktach udzielono w 2007 r.:

Liczba konsultacji		1 260
w tym:	- osobom uzależnionym	690
	- rodzinom osób uzależnionych	570
Liczba porad dotyczące przemocy domowej		370
Liczba konsultacji		280
Liczba motywujących rozmów telefonicznych		52
Liczba rozmów ostrzegawczych ze sprawcami przemocy.		61

Grupy wsparcia z elementami edukacyjnymi dla osób współuzależnionych i doznających przemocy domowej

Grupa Wsparcia I

Zajęcia w Ośrodku Pomocy Społecznej Filia Nr 1 przy ul. Chodeckiej 2.

W 2007 roku Grupa Wsparcia odbyła 37 spotkań, w których uczestniczyło 18 kobiet .

Cel zajęć realizowanych w Grupie:

- dostarczanie wiedzy na temat uzależnień, współuzależnienia i przemocy domowej,
- kształtowanie wzorców zdrowego stylu życia i spędzania wolnego czasu,
- wsparcie emocjonalne,
- kreowanie aktywności, samodzielności w radzeniu sobie z problemami i trudnościami życiowymi,
- uczenie metod korzystania z własnych zasobów wewnętrznych,uczenie się relaksacji i redukcji napięć.

Formy pracy: konsultacje indywidualne trwające przeciętnie godzinę oraz zajęcia grupowe. Tematyka spotkań obejmowała zagadnienia, dotyczące: diagnozy sytuacji trudnych, przemocy w rodzinie – mapa problemów przemocy, poznania sposobów przeciwstawiania się przemocy, rozpoznawania uczuć, koncentrowania się na własnych uczuciach, rozpoznawania ich, nazwania i wyrażania, przebaczenia, wyjaśniania faz rozwoju uzależnienia od alkoholu, przedstawiania programu terapii, uzyskania wiedzy na temat systemu iluzji i zaprzeczeń w chorobie alkoholowej, leczenia choroby alkoholowej, nawrotów i zmiany roli alkoholu w rodzinie alkoholowej, rozróżniania zachowań agresywnych, asertywnych i uległych, budowania autonomicznej osobowości Grupa uczyła się również spędzania wolnego czasu w formie odpoczynku poprzez wspólne wyjścia, działania o charakterze integracyjnym, rekreacyjnym, edukacyjnym i kulturalnym. Działania te zmierzały do wypracowania z uczestniczkami grupy wsparcia dystansu do trudnej codzienności, zachowania higieny psychicznej, okresowemu odwróceniu uwagi skoncentrowanej na domowych dramatach. Oferta imprez i spotkań była adresowana do uczestniczek grupy i ich dzieci.

Grupa Wsparcia II

Zajęcia w Ośrodku Pomocy Społecznej Filia Nr 2 przy ul. Stojanowskiej 12/14.

W 2007 roku z konsultacji indywidualnych skorzystało **41** kobiet, z których **19** podjęło decyzję o uczestnictwie w grupie wsparcia.

Cel zajęć realizowanych w Grupie:

- uzyskanie wsparcia emocjonalnego dzięki przepracowaniu wspólnych doświadczeń dotyczących życia w rodzinie z problemem alkoholowym, historii życia, codziennych przeżyć,
- nabycie wiedzy w zakresie metod obronnych w stosunku do osoby uzależnionej stosującej przemoc,
- nauczanie się samodzielności i psychicznego uwolnienia ze współuzależnienia,
- nabycie wiedzy, że przemoc jest przestępstwem i można się przed nią skutecznie obronić,
- uzyskanie informacji, jakie zjawiska towarzyszą przemocy w rodzinie, nauczanie się rozpoznawania sztywnych schematów myślowych dotyczących rodziny oraz przeformułowania ich treści,
- nabycie umiejętności we wzywaniu policji i egzekwowania skutecznej interwencji,
- nabycie wiedzy w zakresie podejmowania zmian, jakie będą niezbędne do rozpoczęcia samodzielnego życia.

Spotkania grupy były dobrowolne. Niektóre z osób, korzystające z konsultacji indywidualnych nie mogły być uczestniczkami zajęć grupowych, z uwagi na konieczność otrzymania specjalistycznej

pomocy psychoterapeutycznej w pracy indywidualnej, jak również otrzymania pomocy psychiatrycznej.

W trakcie zajęć grupowych realizowany był program Grupy Wsparcia, w szczególności z zakresu:

- codziennego życia z osobą uzależnioną (sukcesy i porażki),
- agresji partnera - jak sobie z nią radzić,
- alkoholizmu i współuzależnienia,
- przemocy w rodzinie,
- spraw sądowych,
- rozwiązywania bieżących problemów uczestniczek grupy.

Większość tematów zrealizowanych zostało na zasadzie wykładu, dyskusji i ćwiczeń. Osoba prowadząca grupę udzielała stałej pomocy w pisaniu odwołań i pozwów.

Praca ze sprawcami przemocy domowej, uwikłanymi w problem alkoholowy na terenie Dzielnicy Targówek

Zajęcia realizowane były przez KMS - Pracownię Inicjatyw Społecznych, w formie konsultacji indywidualnych – superwizji wewnętrznej oraz zajęć grupowych o charakterze integracyjnym i edukacyjno-treningowym.

W spotkaniach uczestniczyło w okresie sprawozdawczym 24 sprawców przemocy.

Program realizowany został poprzez:

- budowanie strategii pracy z sprawcami i ofiarami przemocy w ramach przeciwdziałania przemocy domowej,
- zmianę zachowań sprawców z destrukcyjnego na konstruktywne,
- doskonalenie między instytucjonalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Dzielnicy Targówek – współpraca z Policją, Prokuraturą, Sądami, Kuratorami, Dzielnicowym Zespołem Realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych m. st. Warszawy.

Efektem realizacji Programu było zaniechanie przez sprawców agresji wobec najbliższych lub w sposób zasadniczy ograniczenie jej intensywności. W stosunku do jednej osoby, która uczestniczyła w zajęciach niemethodycznie i nadużywała alkoholu zastosowano wykonanie kary pozbawienia wolności.

Zespół Realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dzielnicy Targówek.

Zespół Realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dzielnicy Targówek w 2007 roku odbył 60 posiedzeń podczas których realizowane były zadania wynikające z Programu oraz czynności zlecone przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych m. st. Warszawy, a w szczególności:

1. czynności z zakresu procedury dotyczącej orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
2. odbyte spotkania z osobą lub przedstawicielem instytucji wszczynającej procedurę zobowiązania do leczenia w ilości 380,
3. przeprowadzone rozmowy motywujące do leczenia 720,
4. wywiady środowiskowe 73,
5. wnioski do Komisji o skierowanie sprawy do Sądu 86,
6. inne czynności (np. wystąpienie do Policji, Izby Wyrzeźwień lub innej instytucji z zapytaniem o sytuację klienta bądź jego rodziny) 650,
7. rozpoczęcie procedury w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie 36,

8. zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa złożone do prokuratury 5,
9. skierowanie na terapię dla sprawców przemocy 30,
10. szkolenia w których uczestniczyli członkowie Zespołu 5.

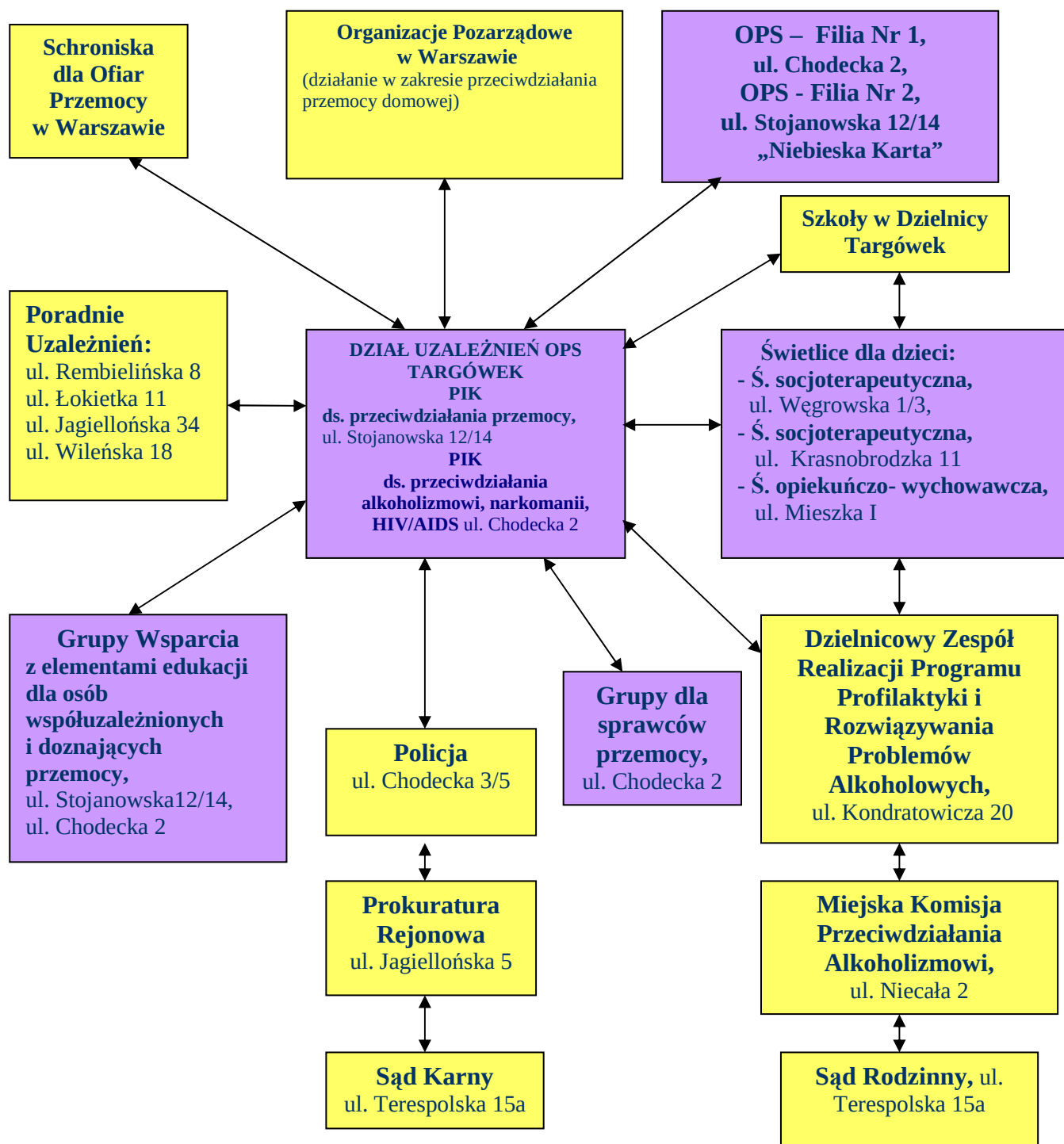
Partnerzy w realizacji zadań w okresie sprawozdawczym:

- Dzielnicowy Zespół Realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- PARPA,
- Urząd Dzielnicy Targówek - Dzielnicowe Centrum Kryzysowe,
- Przychodnie Rejonowo – Specjalistyczne – Rodzinne,
- Poradnie Uzależnień,
- Dzienny Ośrodek Terapii Uzależnień,
- Grupy samopomocowe Wspólnoty AA,
- Fundacja Homo Homini,
- KMS - Pracownia Inicjatyw Społecznych,
- Szkoły Podstawowe, Gimnazja, Ponadgimnazjalne,
- Straż Miejska,
- Policja,
- Sąd i kuratorzy sądowi,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji Dzielnicy Targówek,
- Fundacja „Pożywienie Darem Serca”,
- Bank Żywności „SOS”,
- Sponsorzy prywatni wspierający wszelkie imprezy o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym itp.

Profilaktyka jest procesem, który wspiera człowieka w prawidłowym rozwoju i zdrowym życiu poprzez zapewnienie pomocy potrzebnej do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia a w efekcie umożliwienie mu osiągnięcia subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego bogatego życia.

Dzielnica Targówek wychodzi naprzeciw tym zadaniom.

Schemat współdziałania Działu Uzależnień OPS Targówek w ramach przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie:

LEGENDA:

- PLACÓWKI WSPÓŁPRACUJĄCE Z OPS TARGÓWEK
- PLACÓWKI DZIAŁU UZALEŻNIEŃ OPS TARGÓWEK

IX. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKÓW WSPARCIA

1. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Środowiskowy Dom Samopomocy mieści się przy ul. Św. Wincentego 85; jest placówką rehabilitacji osób po przebytym leczeniu psychiatrycznym.

Celem działalności jest zapobieganie nawrotom choroby psychicznej i przystosowanie do funkcjonowania w środowisku m. in. poprzez:

- wsparcie psychiczne i społeczne
- przeciwdziałanie izolacji społecznej
- aktywizację
- przywrócenie umiejętności samodzielnego radzenia sobie w życiu
- pomoc w zachowaniu struktury dnia
- pomoc w przeciwdziałaniu degradacyjnym skutkom choroby
- prowadzenie zajęć profilaktyczno - rehabilitacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników.

Formy pomocy oraz usług, z których korzystali uczestnicy ŚDS:

- żywienie – obiady,
- pomoc rzeczowa (odzież, produkty żywnościowe),
- usługi krawieckie i pralnicze (w ŚDS, w ramach zajęć terapeutycznych),
- terapia zajęciowa,
- terapia indywidualna i grupowa (arteterapia, biblioterapia, muzykoterapia),
- treningi behawioralne: lekowy, budżetowy, kulinarny, higieniczny, porządkowy, treningi samoobsługi,
- treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- zajęcia sportowe, w tym basem 1x w tygodniu, aerobik w wodzie 1x w tygodniu,
- poradnictwo psychologiczne,
- psychoedukacja,
- psychorysunek,
- współpraca z rodzinami (konsultacje indywidualne, spotkania integracyjne),
- poradnictwo socjalne,
- konkursy o charakterze artystycznym, gry towarzyskie, imprezy wewnętrzne (imieniny, urodziny) itp.,
- 32 różnego rodzaju wycieczek (kino, muzeum, itp.),
- udział w 11 imprezach integracyjnych (konkursach, przeglądach itp.),
- organizacja 6 kiermaszy prac wykonanych w ramach terapii zajęciowej,
- turnus rehabilitacyjny,
- wycieczka zagraniczna do Egiptu dla 1 osoby z opiekunem (wygrana w konkursie),
- współpraca z organizacjami rządowymi i pozarządowymi.

W 2007 roku z oferty ŚDS – dziennego skorzystały łącznie **34** osoby przewlekle psychicznie chore. Były to osoby w wieku 23- 68 lat, w tym 15 kobiet i 19 mężczyzn. Na przyjęcie do ŚDS oczekują 3 osoby. Lista prowadzona jest wg kryterium kolejności zgłoszeń.

W strukturze ŚDS działa również **Całodobowy Środowiskowy Dom Samopomocy Mieszkanie Chronione** (*terapeutyczno – readaptacyjne*), zlokalizowane w Warszawie przy ul. Łojewskiej 8/76.

Z oferty mieszkania terapeutyczno – readaptacyjnego skorzystało 4 mężczyzn w wieku od 25 do 54 lat.

Program mieszkania traktowany jest łącznie z udziałem w zajęciach ŚDS - dziennego. Polega on na readaptacji do samodzielności życiowej osób, które na skutek choroby psychicznej utraciły czasowo zdolność do samodzielnego mieszkania .

ŚDS całodobowy nie ma charakteru mieszkania docelowego. Pobyt tam powinien doprowadzić do usamodzielnienia się i powrotu do własnego mieszkania.

Główne efekty wynikające z realizacji usług w ŚDS – dziennym oraz ŚDS – całodobowym:

- znacząco niska liczba i długość hospitalizacji psychiatrycznych
- wyraźna poprawa funkcjonowania społecznego, środowiskowego oraz w sferze samoobsługi
- poprawa relacji z członkami rodzin
- poprawa jakości życia w różnych obszarach aktywności
- wyciszenie objawów chorobowych (głównie lęków)
- wyjście z izolacji społecznej
- budowa i zachowanie struktury dnia
- wyznaczanie i osiąganie celów bliższych i dalszych
- znacząca poprawa w zakresie nastroju, napędu.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Suwalskiej 11 jest placówką wsparcia społecznego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. W 2007 roku z usług placówki skorzystały łącznie 24 osoby w wieku 19 – 45 lat. 17 osób korzystających z oferty to mieszkańcy Dzielnicy Targówek, 7 uczestników placówki to osoby z Pragi Płn., Wilanowa, Białołęki, Żabek.

Swoją działalnością ŚDS realizował następujące cele i zadania:

- podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia (usprawnianie psychofizyczne uczestników, poprawa umiejętności samoobsługowych, poprawa funkcjonowania społecznego);
- utrzymanie osoby niepełnosprawnej w jej naturalnym środowisku poprzez pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i zaspokajaniu niezbędnych potrzeb;
- przeciwdziałanie instytucjonalizacji;
- zapobieganie bierności i izolacji społecznej.

Realizacji i wypełnianiu tych zadań służą różnorodne formy aktywizacji i rehabilitacji organizowane podczas codziennych zajęć w ŚDS. W omawianym okresie uczestnicy mogli korzystać z następującej oferty:

1. Terapia zajęciowa (zajęcia plastyczno-techniczne, ceramiczne, stolarskie, szycia i haftu, witraż). Udział w tych zajęciach umożliwia opanowanie konkretnych technik pracy, poznanie różnorodnych materiałów i narzędzi. Dodatkowym efektem jest również nabywanie umiejętności podejmowania decyzji, przestrzegania zasad współdziałania. Wykonywanie różnorodnych prac daje poczucie sprawstwa, satysfakcję, a przez to wpływa na wzmocnienie poczucia własnej wartości i wzrost samooceny.
2. Treningi umiejętności samoobsługi, zaradności życiowej oraz radzenia sobie w podstawowych czynnościach życia codziennego. Uczestnicy poprzez aktywne uczestnictwo w czynnościach porządkowo-gospodarczych na terenie ŚDS uczą się i praktykują wykonywanie prostych prac domowych, obsługi sprzętu gospodarstwa domowego, dbania o czystość osobistą i porządek.
3. Treningi budżetowo-kulinarne. Efektem jest nabywanie umiejętności planowania i dokonywania zakupów, przygotowywanie prostych potraw, operowanie pieniędzmi.
4. Trening umiejętności społecznych i interpersonalnych. Poprzez przebywanie w grupie społecznej, kontakt z innymi osobami oraz organizowanie sztucznych scenek sytuacyjnych uczestnicy nabywają kompetencji społecznych, uczą się zasad życia społecznego, przestrzegania form grzecznościowych, empatii oraz rozwijają umiejętności komunikacyjne. Naturalnymi sytuacjami terapeutycznymi umożliwiającymi kształtowanie umiejętności społecznych oraz integrację z osobami spoza ośrodka są różnego typu wyjścia, udział w różnorodnych imprezach, konkursach i turniejach. W omawianym okresie uczestnicy brali udział m.in. w spotkaniach towarzyskich z okazji karnawału, Andrzejek z uczestnikami z innych ośrodków. Ucząc się „zdrowej” rywalizacji uczestniczyli w konkursach, np.: kulinarnym „Kucharz doskonali”, „Sercem w Afryce”, w turnieju bowlingowym oraz turnieju sportowo edukacyjnym i igrzyskach sportowych. Włączając się w nurt życia społeczności lokalnej nawiązano współpracę z biblioteką przy ul. Krasnobrodzkiej – uczestniczenie w imprezach okolicznościowych, np. z okazji Dnia Dziecka oraz cykliczny udział w zajęciach czytelniczych.
5. Zajęcia parateatralne – przygotowywanie przedstawienia na Przegląd Twórczości Artystycznej Środowiskowych Domów Samopomocy w Sochaczewie.
6. Ceramiczne muzykowanie – służy rozwijaniu zainteresowań, doskonaleniu umiejętności muzycznych, ekspresji twórczej, rozumieniu komunikatów pozawerbalnych. Efektem

systematycznych ćwiczeń były występy w innych ośrodkach a także udział w festiwalu „Nie tylko bębniarskim”, gdzie zdobyłą nagrodą był 6 godzinny kurs gry na bębnach, prowadzony przez profesjonalistę.

7. zajęcia z psychologiem – indywidualne i w małych grupach
 - edukacyjne
 - relaksacyjne i wyciszające
 - ćwiczenia prowadzone metodą ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne
 - zajęcia o emocjach.

Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzi działania wpisane w zadania pomocy społecznej, ukierunkowane na osobę niepełnosprawną i jego rodzinę. Jako efekt prowadzonych zajęć można zaobserwować większą samodzielność, polepszenie się kontaktów interpersonalnych, postępujący rozwój emocjonalnej sfery życia. Współzawodnictwo, połączone z pokonywaniem własnych słabości oraz zdobywanie nowych umiejętności jest dla naszych uczestników źródłem radości i satysfakcji oraz daje motywację do dalszych działań. Różnorodność form zajęć organizacja czasu, życie w grupie wpływa na lepsze funkcjonowanie psychospołeczne i ogranicza skutki niepełnosprawności.

3. Domu Dziennego Pobytu

Dom Dziennego Pobytu mieści się w Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Chodeckiej 2; dysponuje 20 miejscami.

Do podstawowych zadań Domu Dziennego Pobytu należy w szczególności:

- prowadzenie zajęć usprawniających ruchowo,
- prowadzenie zajęć rekreacyjnych, kulturalnych i edukacyjnych,
- świadczanie pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
- udzielanie wsparcia w zachowaniu więzi rodzinnych,
- zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie,
- organizowanie innych zajęć i usług w zależności od potrzeb usługobiorców i realnych możliwości placówki,
- współpraca z różnymi organizacjami i instytucjami w celu rozwijania nowych form działalności.

W 2007 roku codziennie jeden z uczestników Domu z wolontariuszem dostarczali bezpłatne gazety i wodę oligoceńską.

Z okazji różnych uroczystości uczestnicy Domu Dziennego Pobytu piekli ciasta.

Codziennie były organizowane zajęcia z gimnastyki rekreacyjnej, prowadzonej przez jednego z uczestników.

Uczestnicy Domu zwiedzili, z przewodnikiem Pałac na wyspie w Łazienkach Królewskich oraz Zamek Królewski.

Wszyscy chętnie oglądali komedie i filmy przyrodnicze odtwarzane na wideo i z płyt DVD.

Wolontariuszka z Domu Kultury "Zacisze" prowadziła zajęcia z malarstwa. Grupa plastyczna Domu kolejny raz wystawiała prace plastyczne na Wernisażu Prac Artystów Amatorów, organizowanym przez S.M. "Bródno" w Klubie „Junona”.

Dużym powodzeniem cieszyły się występy Artystów Estrady organizowane przez Urząd Dzielnicy.

Często organizowane były wspólne spacer.

Wszyscy uczestnicy Domu obejrzeli film biograficzny o Edith Piaff oraz film A. Wajdy „Katyń”.

Uczestnicy Domu byli na przedstawieniu „A my do Betlejem” w teatrze Rampa.

Poprzez różne działania pracownicy Domu pragną zaktywizować osoby starsze do działania w społeczności lokalnej. Pobyt w Domu Dziennego Pobytu daje możliwość atrakcyjnie spędzić czas w towarzystwie innych osób. Stwarza możliwość samorealizacji w trakcie wykonywania różnego rodzaju zajęć.

X. DZIAŁALNOŚĆ KLUBU PRACY

Klub Pracy Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy funkcjonuje od stycznia 2005 r., w oparciu o porozumienie z dnia 16.12.2003 r., zawarte pomiędzy Urzędem Dzielnicy Targówek, Urzędem Pracy m. st. Warszawy i Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek.

Placówka świadczyła kompleksową pomoc w poruszaniu się po rynku pracy wszystkim osobom poszukującym zatrudnienia. Prowadzone były grupowe i indywidualne zajęcia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, których celem było nabycie przez osoby w nich uczestniczące umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia.

W roku 2007 Klub obsłużył **1 164** zarejestrowanych klientów (liczba kartotek).

333 osoby (29 % ogółu zarejestrowanych) - to podopieczni Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek.

Klub Pracy prowadził **Warsztaty Aktywnego Poszukiwania Pracy oraz Zajęcia Aktywizacyjne** – grupowe formy pomocy, które wyposażają zainteresowanych w wiedzę i umiejętności skutecznego poruszania się po rynku pracy, przygotowują do kontaktów z pracodawcą oraz podwyższają aktywność i efektywność.

Warsztaty Aktywnego Poszukiwania Pracy to cykl zajęć, które w kompleksowy sposób ujmują kwestię poszukiwania pracy. W czasie zajęć wykorzystywane były różnorodne metody szkoleniowe - indywidualne prezentacje, dyskusja w grupie, "burza mózgów", granie ról, ćwiczenia w parach, metody symulacyjne z użyciem kamery. Zajęcia odbywają się w niewielkich, 8 - 10 osobowych grupach. Przykładowa tematyka poruszana w trakcie warsztatów:

- bilans umiejętności – określenie mocnych stron, umiejętności, zalet, predyspozycji zawodowych,
- tworzenie aplikacji – poznawania standardów obowiązujących w pisaniu życiorysu zawodowego oraz listu motywacyjnego,
- autoprezentacja – zasady poprawnej komunikacji i autoprezentacji, znaczenia pierwszego wrażenia, mowy ciała,
- techniki i metody rekrutacji – typowe sposoby selekcji kandydatów, nowe trendy w tym zakresie,
- umiejętność stwarzania pozytywnego kontaktu z pracodawcą i prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej – próba przygotowania odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania w czasie rozmowy,
- sposoby poszukiwania pracy poprzez omówienie najbardziej skutecznych metod poruszania się po obecnym rynku pracy,
- zakładanie własnej działalności gospodarczej – poprzez ocenę własnej przedsiębiorczości, nabywania umiejętności, jakie powinny charakteryzować przedsiębiorcę, załatwiania formalności jakie trzeba spełnić przy zakładaniu własnej firmy,
- poznawanie zasad asertywności i jej znaczenia w sferze prywatnej i zawodowej,
- automotywacja i rola pozytywnego myślenia w procesie poszukiwania pracy.

Powyższa tematyka była modyfikowana w zależności od potrzeb i oczekiwań uczestników a także rozwijana w formie zajęć aktywizacyjnych lub porad indywidualnych.

Zajęcia aktywizacyjne to grupowa, najczęściej warsztatowa forma pomocy celująca w konkretne deficyty uczestników. Ich celem było nabycie wybranych, specyficznych umiejętności w poszukiwaniu pracy. Dobór treści, formy i czasu trwania zajęć uzależniony był od oczekiwań i możliwości uczestniczących w nich osób.

Tematyka zajęć pokrywała się z tematami modułów warsztatowych lub stanowiła ich rozszerzenie:

- umiejętność tworzenia dokumentów aplikacyjnych,
- podstawy obsługi komputera,
- komputer jako narzędzie do poszukiwania pracy,
- wykorzystanie Internetu w poszukiwaniu pracy.

W zajęciach grupowych świadczonych przez placówkę uczestniczyło **137** osób (51 osób - warsztaty, 86 osób - zajęcia aktywizacyjne).

Klub udostępniał narzędzia ułatwiające skuteczne poszukiwanie pracy i kontakt z potencjalnym pracodawcą: oferty prasowe, bezpłatny dostęp do telefonu i faksu. Do dyspozycji wszystkich poszukujących pracy były komputery z dostępem do Internetu w celu tworzenia bądź modyfikacji aplikacji zawodowych, wyszukiwania ofert pracy oraz elektronicznej komunikacji z pracodawcą. Swoim klientom Klub udostępniał także sprzęt administracyjno – biurowy (xero, skaner itp.).

Ogółem udzielono **9 003** konsultacji związanych z dostępem do informacji i baz danych.

Każdy zainteresowany mógł skorzystać w Klubie z indywidualnej porady w zakresie umiejętności poruszania się po rynku pracy (dotyczącej np. przygotowania do rozmowy z pracodawcą, pomocy w przeprowadzeniu bilansu zawodowego, doskonalenia sztuki autoprezentacji, pomocy w tworzeniu lub korekcie aplikacji zawodowych, pomocy w obsłudze komputera). Porada indywidualna była rozwinięciem tematyki poruszanej na zajęciach grupowych jak również odpowiedzią na konkretne potrzeby czy deficyty klientów. Osoby korzystające z usług Klubu chętnie korzystały z porad indywidualnych, traktując je jako szybką i trafną formę pomocy w konkretnych sytuacjach na rynku pracy. W roku 2007 udzielono ogółem **606** porad indywidualnych.

W ramach Klubu funkcjonował **Punkt Informacyjno – Doradczy**, w którym można było zapoznać się z ofertami pracy udostępnianymi przez pośredników Urzędu Pracy (w tym dla osób niepełnosprawnych) oraz dokonać rejestracji w U.P., bez konieczności przemieszczania się do siedziby Urzędu. W roku 2007, w ramach powyższego Punktu udzielono **2 647** konsultacji.

We współpracy z Urzędem Pracy Klub Pracy udzielał informacji o kursach zawodowych, projektach, robotach publicznych, giełdach i targach pracy itp.

Klub nie jest agencją pośrednictwa pracy. Jednak dla wygody wszystkich zainteresowanych każda informacja o wolnym miejscu pracy otrzymana od pracodawcy była podawana do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń lub podczas bezpośrednich spotkań z pracodawcami.

Klub Pracy realizował zadania związane z bieżącą działalnością, był także gotów na nowe wyzwania w odpowiedzi na zmiany zachodzące na rynku pracy:

- W bieżącym roku na terenie naszej placówki odbyły się 2 grupowe spotkania pracodawców z kandydatami do zatrudnienia.
- Umożliwiliśmy odbycie 40 godzinnych praktyk zawodowych 2 studentkom Doradztwa Zawodowego przy Akademii Pedagogiki Specjalnej. Od października 2007 w ramach zawodowych praktyk specjalizacyjnych (210 godzin) współpracujemy ze słuchaczem Kolegium Pracowników Służb Społecznych.
- W maju 2007 r. dla potrzeb Biura Polityki Społecznej Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy nasza placówka przeprowadziła szkolenie p.t. „Bezrobocie a bezdomność. Formy aktywizacji zawodowej, metody poszukiwania pracy”, w którym uczestniczyło 30 pracowników placówek podległych Wydziałowi.
- Z uwagi na rosnącą popularność podejmowania czasowych oraz stałych form zatrudnienia wśród osób młodych oraz obserwowany brak umiejętności poruszania się po rynku pracy cechujący tę grupę, w listopadzie 2007 r. w porozumieniu z Urzędem Dzielnicy rozpoczęliśmy współpracę ze szkołami średnimi.

Oferta skierowana do grupy debiutującej na rynku pracy miała na celu podniesienie skuteczności podejmowanych działań na tym polu. Nabycie umiejętności poruszania się po

rynku pracy odbywa się poprzez pracę na zasobach (poznanie mocnych stron, określenie umiejętności, preferencji zawodowych, zainteresowań) i ma na celu naukę efektywnej autoprezentacji. Spotkanie z pierwszą grupą młodzieży odbyło się w grudniu 2007 r. a współpraca będzie kontynuowana w roku 2008.

W ramach współpracy Warszawskich Klubów Pracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w grudniu 2007 r. zorganizowaliśmy cykl zajęć grupowych poświęconych umiejętności efektywnego poruszania się po rynku pracy. Jeden z modułów p.t. „Rozmowa kwalifikacyjna – w cztery oczy z pracodawcą” został przeprowadzony w naszym Klubie a uczestniczyło w nim 14 osób.

Klub Pracy jest otwarty na wszelkie formy aktywności na rynku pracy dla wszystkich zainteresowanych. Pełna oferta placówki odnosi się zarówno do osób bezrobotnych, (zarejestrowanych i nie zarejestrowanych w Urzędzie Pracy), jak i osób zatrudnionych, które chcą zmienić pracę lub szukają dodatkowego dochodu. Z usług Klubu korzystają osoby z terenu Targówka, ale także mieszkańcy okolicznych dzielnic i miejscowości.

KLUB PRACY TARGÓWEK w 2007 roku

	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	OGÓŁEM
KARTOTEKI OGÓŁEM	613	815	1018	1164	1164
w tym kobiet	145	325	435	516	516
KLIENCI OPS	206	277	310	333	333
w tym kobiet	86	121	151	164	164
WIZYTY	3065	2003	2035	1900	9003
w tym kobiet	955	679	734	624	2992
PKT INF. DORADCZY	959	556	557	575	2647
w tym kobiet	313	160	209	201	883
PORADY INDYWID.	178	144	153	131	606
w tym kobiet	111	90	100	82	383
WARSZTATY	18	10	5	18	51
w tym kobiet	11	7	2	9	29
ZAJ. AKTYWIZACYJNE	25	16	12	33	86
w tym kobiet	15	13	8	24	60

STRUKTURA BEZROBOCIA W DZIELNICY TARGÓWEK w 2007

	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
stopa bezrobocia	5,68%	4,95%	4,54%	3,88%
bezrobotni ogółem	4364	3810	3492	2981
w tym kobiet	2174	1954	1809	1537
osoby z prawem do zasiłku	502	430	374	359
w tym kobiet	241	205	190	179
bezrobotni w szczególnej sytuacji				
do 25 roku życia	336	277	254	150
w tym kobiet	179	167	155	94
długotrwale bezrobotni (pow.12mies.)	2757	2447	2235	1898
w tym kobiet	1418	1281	1164	983
powyżej 50 roku życia	1393	1254	1186	1085
w tym kobiet	574	526	484	442
bez kwalifikacji zawodowych	1126	964	962	817
w tym kobiet	560	497	510	438
niepełnosprawni	100	101	92	103
w tym kobiet	45	5	55	55
oferty pracy	11	46	17	31
wykształcenie				
wyższe	384	353	356	328
policealne i średnie zawodowe	1205	1078	989	863
średnie ogólne	387	351	341	287
zasadnicze zawodowe	1035	901	803	662
gimnazjalne i poniżej	1338	1112	994	839

XI. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

W 2007 roku Ośrodek realizował dwa projekty w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego:

- „Młodzieżowa Akademia Umiejętności”, realizowany od czerwca 2006 do sierpnia 2007 oraz
- „Kompleksowe doskonalenie kadr instytucji pomocy społecznej”, realizowany od marca 2007. Projekt kończy się w czerwcu 2008 roku.

Projekt „Młodzieżowa Akademia Umiejętności”

Projekt miał na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu młodzieży trudnej, pochodzącej ze środowisk zagrożonych dysfunkcją społeczną na terenie Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy. Zadanie było realizowane poprzez stworzenie młodym ludziom możliwości nabycia umiejętności i kwalifikacji, które w przyszłości pomogą im w wyborze własnej ścieżki zawodowej.

Grupą docelową (łącznie 45 osób) była młodzież w wieku 15-24 lata, która uczyła się w szkołach ponadpodstawowych albo w formach pozaszkolnych, ale sprawiająca trudności wychowawcze i mająca poważne kłopoty w nauce; wywodząca się z środowisk ubogich i zagrożonych dysfunkcją społeczną; wychowująca się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych.

Projekt realizowany był na terenie Dzielnicy Targówek, przy współudziale miejscowych szkół i sądu (dla wyłonienia uczestników projektu).

Pierwszy moduł przeznaczony był dla młodzieży w wieku 15-18 lat. Zajęcia odbywały się od początku września do końca listopada 2006r. Przy pomocy osób fizycznych (trenerzy doradcy) i firm szkoleniowych zrealizowano 132 godziny zajęć. Drugi moduł przeznaczony był dla młodzieży w wieku 18-24 lata. Zajęcia odbywały się w grudniu 2006r. Zgodnie z planem zrealizowano 88 godzin zajęć. Łącznie zrealizowano 204 godzin zajęć.

Celem projektu było przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu młodzieży trudnej, pochodzącej ze środowisk zagrożonych dysfunkcją społeczną na terenie Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy. To zadanie było realizowane poprzez umożliwienie uczestnikom projektu nabycia umiejętności i kwalifikacji, pomocnych w przezwyciężeniu trudności szkolnych i wychowawczych, bądź w odniesieniu do młodzieży dorosłej- w wyborze własnej ścieżki zawodowej i w wejściu na rynek pracy.

Wsparciem w ramach projektu objętych zostało 45-ciu uczestników w wieku 15-24 lat, zaliczanych do tzw. młodzieży trudnej. Były to osoby:

- uczące się w szkołach ponadpodstawowych albo w formach pozaszkolnych, ale sprawiające trudności wychowawcze i mające poważne kłopoty w nauce;
- pochodzące ze środowisk ubogich i zagrożonych dysfunkcją społeczną (w tym z rodzin niezaradnych, wchodzących w kolizję z prawem);
- wychowujące się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych.

W ramach projektu młodzież została objęta działaniami, tj.:

- Warsztaty edukacyjno-wychowawcze
- Warsztaty planowania kariery zawodowej
- Warsztaty rozwoju osobistego
- Grupy wsparcia
- Poradnictwo psychologiczne
- Doradztwo zawodowe
- Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy
- Warsztaty informatyczne
- Szkolenia i praktyki wolontarystyczne

- Warsztaty nt. konsekwencji łamania prawa
- Warsztaty edukacyjne
- Szkolenia zawodowe (w tym: Stylista paznokci; Fryzjer stylisty; Glazura i terakota – układanie; AutoCad 2D, 3D; Wf Mag – program do obsługi magazynu; HTMLi CSS; Kurs florystyczny; Kadry i płace; Szkolenie barmańsko-kelnerskie; Adobe Photoshop; MS Office zaawansowany; Kierowca wózków widłowych wszystkich typów; Napełnianie butli gazowych do wózków widłowych; Spawanie łukowe w osłonie gazów aktywnych metodą MAG)
- Pośrednictwo pracy
- Wyjazd warsztatowy, podsumowujący projekt

Projekt został zrealizowany, zgodnie z zamierzonymi celami i w pełni rozliczony.

W momencie zakończenia projektu osiągnięto następujące **rezultaty**: projekt w pełni ukończyło **36** osób w tym:

- 15-stu uczestników projektu podjęło bądź kontynuowało naukę;
- 3 osoby podjęły pracę;
- 27 osób ukończyło szkolenia zawodowe,
- wszyscy- 45 uczestników- ukończyło szkolenie wolontarystyczne.

Dzięki prowadzonym działaniom, osiągnięto rezultaty miękkie, tj.: zwiększenie motywacji do poszukiwania pracy, większe zaangażowanie w naukę, podniesienie umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii, nabycie nowych umiejętności praktycznych, tj.: napisanie życiorysu, wypełnienie formularza, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej.

Projekt „Kompleksowe doskonalenie kadr instytucji pomocy społecznej”

Głównym celem *projektu* jest wzmocnienie efektywności funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek. Jednym z istotnych czynników wpływających na efektywność pracy Ośrodka jest dbałość o wysoki poziom kwalifikacji zawodowych zatrudnionych w nim pracowników.

Projekt obejmuje cykl 15 specjalistycznych szkoleń dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek:

1. Szkolenia stacjonarne:
 - FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy)/ FAE (efekty alkoholowego uszkodzenia płodu)
 - ADD/ADHD (zespołu nadpobudliwości psychoruchowej)
 - Techniki kontraktu
 - Elementy prawa w zakresie działań pomocy społecznej
 - Etyka zawodowa
 - Kurs języka angielskiego
 - Kurs komputerowy
2. Szkolenia wyjazdowe:
 - Zrozumieć siebie – zrozumieć innych. Sztuka skutecznego porozumiewania się
 - Praca z klientem indywidualnym
 - FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy)/ FAE (efekty alkoholowego uszkodzenia płodu) – wersja rozszerzona
 - Praca z grupą
 - Uzależnienia
 - Mediacje-negocjacje
 - Trening osobistego stylu pracy
 - Radzenie sobie ze stresem

Personel projektu składa się z 4 pracowników:

- kierownik projektu (umowa o pracę na cały etat);
- specjalista ds. szkoleń (umowa zlecenie);
- specjalista ds. zamówień publicznych (umowa o dzieło);
- osoba odpowiedzialna za obsługę finansowo-księgową projektu (umowa zlecenie);

W okresie od marca do grudnia 2007 zrealizowano 10 szkoleń.

Wstępnym etapem realizacji projektu było opracowanie Kwestionariusza doboru szkoleń – narzędzia badawczego, mającego na celu dostosowanie programu planowanych szkoleń do potrzeb i oczekiwań uczestników projektu. W kwestionariuszu pytano pracowników wcześniejszy udział w szkoleniach z danego zakresu (miało to na celu uniknięcie powtarzania informacji już znanych) oraz proszono o wskazanie obszarów i zakresów tematycznych, które osoba uczestnicząca w szkoleniu uznaje za najważniejsze dla wykonywanej przez siebie pracy. W kwestionariuszu znalazło się również pytanie dotyczące możliwych przeszkód, jakie zdaniem uczestnika szkolenia, mogłyby uniemożliwić mu udział. To ostatnie pytanie miało na celu wyodrębnić grupy osób uczestniczących w regularnych szkoleniach lub formach doskonalenia zawodowego poza projektem (np. studiujących zaocznie). Informacje uzyskane w tym pytaniu posłużyły przy układaniu terminarza szkoleń – dostosowanego do preferencji i zasobów czasowych uczestników szkoleń.

W okresie marzec-grudzień 2007 r. przeprowadzono **14** postępowań. Na podstawie analizy ofert i negocjacji podjętych z wybranymi wykonawcami dokonano wyboru 5 firm szkoleniowych: 1) ETOH, Fundacja Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych – 5 szkoleń; 2) „Magus” s.c. – 1 szkolenie; 3) Stowarzyszenie OPTA – 4 szkolenia; 4) Bit Polska Sp. z o.o. – 1 szkolenie; 5) Centrum Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach - szkolenia, pomoc, metodyka (3 szkolenia).

Dla oceny jakości prowadzonych szkoleń sporządzono odpowiedni formularz ankiety ewaluacyjnej, wypełniany przez uczestników bezpośrednio po każdym zakończonym szkoleniu. Uzyskano bardzo dużą liczbę zwrotów – średnio na każdym ze szkoleń ankietę ewaluacyjną wypełniło ponad 94% uczestników szkolenia. Uczestnicy proszeni byli o dokonanie oceny różnych elementów szkolenia – zarówno jego wartości merytorycznej, jak i sposobu organizacji. W ankiecie proszono również o wystawienie ogólnej (sumarycznej) oceny szkolenia w skali od 4 (bardzo dobra) do 1 (niedostateczna). Średnia ogólna ocena z przeprowadzonych szkoleń wynosiła 3,56 (a zatem oscylowała między oceną dobrą i bardzo dobrą).

Poza badaniem ankietowym, w każdym ze szkoleń brał udział w charakterze obserwatora specjalista ds. szkoleń zatrudniony w ramach projektu. Jego obserwacje i uwagi pozwalały na bieżąco monitorować przebieg i jakość prowadzonych szkoleń. Obserwacje specjalisty ds. szkoleń potwierdzają wysoką ocenę wystawioną przez uczestników.

Nowym zadaniem w **2008** roku jest przyjęty przez Radę Ministrów 29 listopada 2006 roku Program Operacyjny Kapitał Ludzki, który zawiera Priorytet VII – *Promocja integracji społecznej* obejmujący działania polityki integracji społecznej, których celem jest zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym oraz dyskryminowanym na rynku pracy, a także podwyższanie ich statusu zawodowego i społecznego, poprzez przygotowanie ich do wejścia na rynek pracy i integracji z rynkiem pracy. W ramach Priorytetu VII Ośrodek od 2008 roku będzie realizował projekty systemowe. Zadania określone w projekcie systemowym adresowane są do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, na rzecz przywrócenia ich do zatrudnienia lub uzyskania zdolności do zatrudnienia.

Zadania określone w projekcie systemowym realizowane będą poprzez stosowanie instrumentów aktywnej integracji obejmujących działania w sferze aktywizacji zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej.

W ramach Działania 7.1 Ośrodek Pomocy Społecznej, będzie realizował Poddziałanie 7.1.1 (projekt systemowy), w ramach którego będą podejmowane działania na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, poszukujących pracy lub nie pozostających w zatrudnieniu, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej za pomocą następujących narzędzi:

- *Kontraktów socjalnych* (pisemna umowa pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, mająca na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, umożliwienia aktywizacji społeczno – zawodowej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu) oraz
- *Programów aktywności lokalnej* (aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem – programy skierowane do grupy osób/rodzin).

Projekty systemowe finansowane są: w ramach dofinansowania projektu – z dotacji rozwojowej otrzymywanej z budżetu samorządu województwa w wysokości 89,5 % oraz w ramach wkładu własnego Ośrodka w wysokości 10,5 %.